ҚИШЛОҚ ХЎЖАЛИГИНИ КЕСКИН ЮКСАЛТИРИШ—УМУМХАЛҚ ИШИ

БУТУН ДУНЁ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

ЎЗБЕКИСТОН КП ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ ВА ШАҲАР КОМИТЕТЛАРИ, МЕҲНАТКАШЛАР ДЕПУТАТЛАРИ ОБЛАСТЬ ВА ШАҲАР СОВЕТЛАРИНИНГ ОРГАНИ

9-ЙИЛ ЧИҚИШИ
№ 49 (2082).

9
МАРТ
ЖУМА
1962 ЙИЛ

БАҲОСИ 2 ТИЙИН

Совет Иттифоқи Коммунистик партияси Марказий Комитетининг Пленуми тўғрисида ИНФОРМАЦИОН БИЛДИРИШ

1962 йил 7 мартда КПСС Марказий Комитетининг Пленумида ўртоқ Н. С. Хрушчевнинг «Коммунистик қурилишнинг ҳозирги босқичи ва партиянинг қишлоқ хўжалигига раҳбарликни яхшилаш соҳасидаги вазифалари» тўғрисидаги докладини муҳокама қилиш давом эттирилди.

Кечқурунги мажлисда Г. А. НАЛИВАЙКО (Олтой қишлоқ хўжалик илмий-тадқиқот институтининг директори), З. Н. ГЛУХОВ (Украина КП Марьинка райкомининг биринчи секретари, Донецк области), А. С. МУРИСЕВ (КПСС Куйбишев обкомининг биринчи секретари), Ф. А. ТАБЕЕВ (КПСС Татаристон обкомининг биринчи секретари), Б. Г. СИВАК (Минск трактор заводининг директори), Ф. С. ГОРЯЧЕВ (КПСС Новосибирск обкомининг биринчи секретари), П. Е. ШЕЛЕСТ (Украина КП Киев обкомининг биринчи секретари), А. В. БАСОВ (КПСС Ростов обкомининг биринчи секретари), А. И. ШИБАЕВ (КПСС Саратов обкомининг биринчи секретари) ўртоқлар сўзга чиқдилар.

1962 йил 8 мартда КПСС Марказий Комитетининг Пленумида ўртоқ Н. С. Хрушчевнинг «Коммунистик қурилишнинг ҳозирги босқичи ва партиянинг қишлоқ хўжалигига раҳбарликни яхшилаш соҳасидаги вазифалари» тўғрисидаги докладини муҳокама қилиш давом эттирилди.

Пленум мажлисида Ф. Д. КУЛАКОВ (КПСС Ставрополь ўлка комитетининг биринчи секретари), В. Е. ПИСАРЕВ (Қора тупроқ бўлмаган зона марказий районлари қишлоқ хўжалик илмий тадқиқот институти бахори дон экинлари селекцияси лабораториясининг мудири), Л. Я. ФЛОРЕНТЬЕВ (КПСС Кострома область комитетининг биринчи секретари), С. П. ПАВЛОВ (ВЛКСМ Марказий Комитетининг биринчи секретари), С. Д. ХИТРОВ (КПСС Воронеж области комитетининг биринчи секретари) В. С. ФЕДОРОВ (СССР Министрлар Совети Химия давлат комитетининг раиси), Я. В. БИЧЕВОЙ (Ставрополь ўлкаси, КПСС Ново-Александровск район комитетининг биринчи секретари), В. Е. ЧЕРНИШЕВ (КПСС Приморье ўлка комитетининг биринчи секретари), В. Г. КОМЯХОВ (Украина КП Полтава область комитетининг биринчи секретари), В. В. ГРИШИН (ВЦСПС Раиси), П. И. МОРОЗОВ (КПСС Амур область комитетининг биринчи секретари), А. А. КОҚАРЕВ (КПСС Красноярск ўлка комитетининг биринчи секретари), М. С. СИНИЦА (Украина КП Одесса область комитетининг биринчи секретари) ўртоқлар сўзга чиқдилар.

КПСС Марказий Комитетининг Пленуми ўз ишини давом эттирмоқда.

КПСС МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИНИНГ ПЛЕНУМИ

7 мартда Катта Кремль саройида КПСС Марказий Комитетининг Пленуми ўз ишини давом эттирди. Пленум қатнашчилари КПСС Марказий Комитетининг Биринчи секретари, СССР Министрлар Совети Раиси ўртоқ Н. С. Хрушчевнинг «Коммунистик қурилишнинг ҳозирги босқичи ва партиянинг қишлоқ хўжалигига раҳбарликни яхшилаш соҳасидаги вазифалари» тўғрисидаги докладини муҳокама қилмоқдалар.

Эрталабки мажлис Грузия Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари **В. П. Мжаваналзенинг** нутқи билан бошланди. Ушбу Пленумда муҳокама қилинаётган мамлакатда қишлоқ хўжалигини янада юксалтиришга доир масалалар, дейди у, партия Программасини ҳамда КПСС тарихий XXII съездининг қарорларини амалга ошириш учун жуда катта аҳамиятга эгадир. Қишлоқ хўжалик ходимларининг зона кенгашлари, Никита Сергеевичнинг нутқлари биз учун катта мактаб бўлди, деҳқончилик системасини, колхоз ва совхозларга раҳбарлик қилиш методларини танқидий кўз билан қайта қараб чиқишга мажбур этди.

Иқлим ва тупроқ шароитларидан қатъи назар, кенг жорий этиш учун тавсия қилинган ўтдалали система қишлоқ хўжалигига катта зарар келтирди. Шуни айтиш кифояки, ҳатто қисман ерлари суғориладиган ва иссиқлик мўл бўлган Грузия ССР шароитида, яъни йилига икки марта ҳосил олиш имконини берадиган шароитда ҳам ўтган йили колхоз ва совхозлардаги ҳайдаладиган ерларнинг 17,5 процентдан кўпроғини бир йиллик ва кўп йиллик ўтлар банд қилиб ётди.

Республика колхоз ва совхозлари экин майдонларининг структурасини қайта қараб чиқдилар ҳамда маккажўхори, дуккакли экинлар ва қанд лавлаги экиладиган майдонларни кенгайтириш, яъни энг самарали экинларни кўпроқ экиш чораларини кўрдилар.

Қишлоқ хўжалигида ишлаб чиқаришни юксалтиришнинг мавжуд имкониятлари саноатдаги имкониятлардан кам эмаслигини ва ана шу имкониятлардан фойдаланиш уюшқоқликка, раҳбарлик савиясига тамомила боғлиқ эканлигини Н. С. Хрушчев ўз докладида яққол исботлаб берди. Агротехника талабларига риоя қилиш қонун бўлиб қолган жойларда ишлаб чиқаришнинг юксак даражасига эришилаётганлигини илғор колхоз ва совхозларнинг тажрибаси тасдиқлади.

Ишлаб чиқаришда қаттиқ интизом ўрнатилмаганлиги шунга сабаб бўлмоқдаки, бир колхоз мўл ҳосил олиб келса, иккинчи бир колхоз кам ҳосил олиб келмоқда. Масалан, Куйбишев номли колхозда ўтган йили ҳар гектаридан 3,5 тонна тоза чой барги олинди, айни замонда қўшни Калинин номли колхозда 2,5 тонна чой барги олинди. Бундай мисолларни кўплаб келтириш мумкин.

Колхоз, совхоз ишлаб чиқаришни бошқариладиган бўлсин, колхоз ва совхозларда муайян, ишлаб чиқариш, агрономия қонунларига амал қилинсин, бу қонунларнинг амалга оширилиши қишлоқ хўжалик маҳсулотлари етиштиришни кескин кўпайтиришни таъминлайди, деган ниятда партия Марказий Комитети Н. С. Хрушчев ташаббуси билан қишлоқ хўжалигига раҳбарлик қилиш системасини ўзгартириш зарурлиги ҳақидаги масалани ўз вақтида ва тўғри қўйди.

Биз қишлоқ хўжалик маҳсулотлари етиштириш ва тайёрлаш комитети ҳамда министрлиги, шунингдек маҳсулот етиштириш ва тайёрлаш билан шуғулланувчи территориал колхоз-совхоз бошқармалари ташкил этиш ҳақида киритилган таклифни тамомила маъқуллаймиз.

Районлараро ташкилотларнинг ташкил қилиниши малакали кадрлардан, моддий ресурслардан яхшироқ фойдаланишга, колхоз ва совхозларга кўпроқ ёрдам кўрсатишга имкон беради. Район партия комитетлари район қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришининг экономикасини юксалтиришда районлараро бошқармалардан катта ёрдам олиб турадиган бўладилар.

Грузия Компартияси Марказий Комитети қишлоқ хўжалик маҳсулотлари етиштириш ва тайёрлаш соҳасида янгидан ташкил қилинаётган территориал бошқармаларга тажриба орттирган, ташкилотчилик қобилиятларига эга бўлган мутахассисларни, партия ходимларини юборишни мўлжалламоқда.

Ўз куч-ғайратларингизни, билимларингизни, қобилиятларингизни қишлоқ хўжалигини юксалтиришдан иборат умумхалқ ишига сарфланглар, деб Н. С. Хрушчев коммунистларга, қишлоқ хўжалик мутахассисларига, ёшларимизга қилган даъвати бутун мамлакатдаги каби бизнинг республикамизда ҳам қизғин маъқуллаб кутиб олинади.

Территориал бошқармалар ҳузурида ташкил қилинадиган кенгашлар қишлоқ хўжалигига ярқли ерлардан, техникадан яхшироқ фойдаланишда, меҳнатни ташкил қилишда, илғор тажрибаларни ва қишлоқ хўжалиги фани муваффақиятларини кенг ёйишда, ижодий ташаббускорликни ривожлантиришда районлараро бошқарманинг раҳбарларига катта кўмак беради.

Шундан сўнг ўртоқ Мжаванадзе маблағларни тежаб-тергаб сарфлаш, қишлоқ хўжалик ходимларининг моддий манфаатдорлигини ошириш, тоғли районларда сермеҳнат ишларни механизациялаш масалаларига тўхталиб ўтади. Грузияда кичик ҳажмли тракторлар ишлаб чиқараётган «Рион» заводи бор, шу заводнинг базасида қияликларда ишлайдиган «ДТ-57» тракторлари ишлаб чиқарувчи корхона барпо қилиш мумкин. «Рион» заводи Липецк ва Харьковдаги трактор заводлари билан кооперация асосида ишлаб, мамлакатдаги барча тоғли районларнинг қияликларда ишлайдиган тракторларга бўлган эҳтиёжини жуда яқин фурсат ичида қондира олади. Шунинг учун ҳам биз «Рион» заводида ана шундай трактор ишлаб чиқаришнинг йўлга қўйилишини сўраймиз.

Ҳозирги вақтда саноат қатор оралари 1,5-2 метр бўлган токзорларни ишлайдиган тракторлар ишлаб чиқармаётир. Харьков ва Липецк трактор заводларининг ходимлари токзорлар учун тор қаторли трактор ишлаб чиқишни кечириб бўлмас даражада орқага суриб юбордилар.

Тоғли районлардаги деҳқончиликни комплекс механизациялаш имконини берадиган машиналар системаси ниҳоятда сусткашлик билан ишлаб чиқилмоқда ва яратилмоқда. СССР Госплани билан «Союзсельхозтехника» бирлашмаси бу масалага эътибор беришлари ва зарур чораларни кўришлари керак.

Ўртоқ Н. С. Хрушчевнинг докладида минерал ўғитлар ва гербицидлар ишлаб чиқаришни кўпайтириш зарурлигига алоҳида эътибор берилди. Грузияда Рустави азот ўғит заводи бор. Бизнинг ҳисобларимизга кўра, аммиакдан мочевина ишлаб чиқариш учун фойдаланиш мақсадида ана шу заводнинг қувватини анча кўпайтириш имконияти бор. Бунинг учун заводда ҳамма зарур шарт-шароит: хом ашё, энергетика, малакали кадрлар мавжуд. Азот саноати институтининг маълумотларига кўра, заводнинг ишлаб чиқариш қуввати янги завод қурганга нисбатан бир ярим-икки йил олдин кўпайтирилиши ва 20 процент арзон тушиши мумкин.

Ушбу Пленум, дейди пировардида ўртоқ Мжаванадзе, партиямиз тарихида алоҳида ўрин тутади. Қишлоқ хўжалигини кескин юксалтиришни таъминлайдиган туб масалалар ҳал қилинмоқда, жуда қисқа муддат ичида қишлоқ хўжалик маҳсулотлари мўл-кўллигига эришиш учун шарт-шароитлар вужудга келтирилмоқда. Халқимиз олдидаги мажбуриятларимизни шараф билан бажармоқ ҳамда мамлакатимизда коммунизм қуриш учун курашдан иборат умумий ишга ўз ҳиссамизни қўшмоқ учун бутун куч-қувватимизни сарфлаймиз, деб партиямиз Марказий Комитетининг Пленумини Грузия Коммунистик партияси, республиканинг барча меҳнаткашлари номидан ишонтирамиз.

КПСС Марказий Комитетининг Пленуми кўкламги экиш олдидаги кунларда ўтмоқда, деди КПСС Смоленск область комитетининг биринчи секретари **П. А. Абрасимов.** Бу йил экиш ишлари деҳқончиликнинг ўт-далали системасидан воз кечиш шароитида ўтади. Бу чора далачилик ва чорвачиликда бурилиш ясалишига олиб боради. Бу чора эскириб қолган, зарарли одатларнинг барбод бўлишини, янги, прогрессив усулларнинг тантанасини билдиради.

Биз қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришини бошқаришни қайта қуриш зарурлиги тўғрисида ўртоқ Н. С. Хрушчев докладида илгари сурилган қоидаларни тамомила ва тўла қўллаб-қувватлаймиз. Бу қоидалар қишлоқ хўжалигининг ривожланишидаги янги босқичга мос бўлиб тушади.

Смоленск областида, дейди сўнгра нотиқ, маккажўхори, қанд лавлаги, дуккакли экинлар майдони анча кенгайтирилмоқда, бир йиллик ўтлар экиш тамомила тугатилмоқда ва кўп йиллик ўтлар экиш анча камайтирилмоқда. Кузги экинлар майдони кўпайтирилмоқда. 20 минг гектарга яқин майдонга тозаланган маккажўхори уруғи экишга қарор қилинди, бу эса уни апрель ойидаёқ эка бошлашга имкон беради. 10 минг гектар ерга кўкпоя учун зиғир экиш мўлжалланади. Бундай экишнинг ўтган йилдаги биринчи тажрибаси муваффақиятли чиқди. Зиғирни кўкпоя учун экиш саноатга катта фойда беради: чунки толанинг сифати анча ошади. Бундай қилиш колхоз ва совхозларга ҳам фойда беради, чунки улар зиғир поясининг юқори сифати учун оширилган ҳақ оладилар.

Смоленск областининг колхоз ва совхозлари кўкламги дала ишларига ўтган йилдагига қараганда яхшироқ тайёргарлик кўрдилар. Буларнинг ҳаммаси, дейди нотиқ, Марказий Комитет Пленумига область хўжаликлари барча қишлоқ хўжалик экинлари ҳосилдорлигини анча оширишга эришадилар, деб айтиш имкониятини беради.

Қора тупроқ бўлмаган зона шароитида кам унумдор яйловларни ўзлаштириш қишлоқ хўжалик маҳсулотлари етиштиришни кўпайтиришнинг катта резервидир. Бунинг учун катта капитал маблағ сарфлаш талаб қилинмайди, деб таъкидлайди ўртоқ Абрасимов. Бунинг учун баъзи машиналар зарур, холос. Бу машиналарни ишлаб чиқариш ўзлаштирилган бўлса ҳам, лекин уларни ишлаб чиқариш нима сабабдандир жуда ҳам камайтирилган. Афтидан, Федерация Госпланига пичанзорлар ва яйловларни ўзлаштириш учун зарур бўлган техникани тўхтовсиз ишлаб чиқариш масаласини қараб чиқишни топшириш зарур бўлса керак.

Нотиқ қишлоқ хўжалик мутахассислари тайёрлашни яхшилаш зарурлиги масаласини ҳам қўйди. Областнинг ўнлаб йирик совхозларида олий маълумотли агрономлар, ветеринария врачлари, зоотехниклар, малакали экономистлар, инженер ва техник-механизаторлар йўқ. Жойларда мутахассислар етишмаётганлигининг асосий сабабларидан бири шуки, ҳалигача қишлоқ хўжалик олий ўқув юртларига кўпинча тасодифий кишилар кириб қолмоқда. Ўртоқ Абрасимов қишлоқ хўжалик олий ўқув юртлари шохобчаларини кенгайтириш ва олий ўқув юртларига қабул қилинадиган кишилар составини яхшилашни, таълим системасини ҳамда ўқувчилар қабул қилишнинг амалдаги тартибини тубдан ўзгартиришни таклиф қилади.

КПСС Марказий Комитетининг ушбу Пленумида партиянинг қишлоқ хўжалигига раҳбарликни яхшилаш соҳасидаги вазифалари муҳокама қилинаётганлиги, дейди Эстония Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари **И. Г. Кэбин,** партия, совет ва қишлоқ хўжалик органларининг ишига жиддий ўзгартишлар киритади, ердан ва бошқа ишлаб чиқариш воситаларидан фойдаланишдаги катта камчиликларни тезроқ йўқотишга ёрдам беради.

(Давоми иккинчи бетда)

ЎЗБЕКИСТОН ССР ҚИШЛОҚ ХЎЖАЛИК МЕҲНАТКАШЛАРИНИНГ 1962 ЙИЛГИ СОЦИАЛИСТИК МАЖБУРИЯТЛАРИ

Ўзбекистон қишлоқ хўжалик меҳнаткашлари бутун совет халқи билан биргаликда меҳнат ғайрати ва сиёсий активлик ғоят кучайган бир вазиятда коммунистик қурилишнинг КПСС XXII съезди қабул қилган улкан программасини бажариш, пахтачиликни ва қишлоқ хўжалигининг бошқа тармоқларини кескин суратда юксалтириш учун курашни қизитиб юбордилар.

Мамлакат халқ хўжалигининг пахтага бўлган эҳтиёжларини тобора кўп миқдорда таъминлаш — бизнинг барча қардош халқлар олдидаги ватанпарварлик, интернационал бурчимиздир.

КПСС XXII съездининг қарорларида, Никита Сергеевич Хрушчевнинг съездда қилган докладида ва Ўрта Осиё республикалари, Озарбайжон ССР ҳамда Қозоғистоннинг жанубий областлари қишлоқ хўжалик ходимларининг 1961 йилда Тошкент шаҳрида ўтказилган кенгашида сўзлаган нутқида пахтакор республикаларда пахтачилик ва қишлоқ хўжалигининг бошқа тармоқларини ривожлантиришнинг конкрет вазифалари айтилди, ишимиздаги камчиликлар ҳаққоний танқид қилинди. Пахта ҳосилдорлиги суст кўтарилаётганлиги, чорвачилик, полизчиликни ривожлантириш, мева ва узум етиштиришни кўпайтириш суръати етарли эмаслиги, илғор иш тажрибалари суст оммалаштирилаётганлиги тўғри кўрсатиб ўтилди.

Ўзбекистон колхозчилари, совхоз ходимлари, қишлоқ хўжалик мутахассислари ва барча меҳнаткашлари коммунистик жамият қурмоқ учун қишлоқ хўжалигининг ҳар томонлама ривожланишини ва ғоят маҳсулдор бўлишини таъминлаш зарур эканлигини яхши англаб, КПСС XXII съезди белгилаб берган улуғвор программани муваффақиятли бажариш, қишлоқ хўжалик маҳсулотлари етиштиришни аҳолининг ўсиб бораётган талаб-эҳтиёжларидан олдинда бориши учун куч-ғайратларини аямай сарф қилмоқдалар.

Партиямизнинг Марказий Комитети ва ССР Иттифоқи ҳукумати қишлоқ хўжалигини ривожлантиришда ҳар томонлама ёрдам кўрсатмоқдалар. Ана шу ғамхўрликка жавобан барча колхоз ва совхозларда илғор тажриба ва фан эришган ютуқларни жорий қилиш асосида қишлоқ хўжалигини механизациялаш ва изчил интенсивлашни янада кучайтиришга, деҳқончилик ва чорвачилик маданиятини юксалтиришга, барча экинларнинг ҳосилини кескин суратда кўпайтиришга ва меҳнат ҳамда маблағларни жуда кам сарф қилган ҳолда ҳар гектар ердан олинадиган маҳсулотни оширишга эришамиз.

Колхозчилар, совхоз ишчилари, механизаторлар, қишлоқ хўжалиги ва сув хўжалиги мутахассислари, илмий ходимлар, Ўзбекистон қишлоқ хўжалигининг барча меҳнаткашлари КПСС XXII съездининг тарихий қарорларидан ва Тошкентда ўтказилган зона кенгашининг қарорларидан келиб чиқадиган ўз вазифаларини муҳокама қилиб, пахта, гўшт, сут, картошка, сабзавот ва бошқа қишлоқ хўжалик маҳсулотлари етиштиришни тағин ҳам кўпайтириш юзасидан конкрет чоралар ишлаб чиқдилар ва 1962 йил учун қуйидаги социалистик мажбуриятларни қабул қиладилар (хўжаликларнинг барча категориялари бўйича):

Маҳсулотнинг номи	Ўлчов бирлиги	етиштириш	сотиш
Чигитли пахта	минг тонна	3350	3350
Гўшт (сўйилган вазнда)	минг тонна	195	—
Гўшт (тирик вазнда)	минг тонна	—	160
Сут	минг тонна	1000	340
Тухум	миллион дона	565	95
Жун	тонна	23,6	22,5
Каноп ва жут	минг тонна	230	230
Дон	минг тонна	952	160
Тамаки	тонна	4800	4800
Картошка	минг тонна	336	62
Сабзавот	минг тонна	676	240
Полиз экинлари маҳсулоти	минг тонна	614	115
Мева ва резаворлар	минг тонна	183	84
Узум	минг тонна	215	146
Пилла	тонна	14750	14750

Мамлакатимизнинг асосий пахта базаси бўлган Ўзбекистон коммунистик қурилишда энг масъулиятли марралардан бирини эгаллаб турибди. Пахта етиштиришни узлуксиз кўпайтириш соҳасидаги ишимиз халқнинг моддий фаровонлигини ошириш билан чамбарчас боғлангандир.

Кам ҳосилли ва қолоқ бригада, колхоз ва совхозларни илғорлар даражасига кўтариш ҳамда барча бригадаларда, барча колхоз, совхозларда ҳосилдорликни ошириш — пахтанинг ялпи ҳосилини кўпайтиришда бизнинг асосий резервимиздир.

Биз ҳар бир колхоз ва совхознинг яқин йиллар ичида гектаридан камида 25 центнердан пахта олиши учун ҳамма чораларни кўрамиз.

Республикадаги барча хўжаликлар ҳосилдорликни ошириш учун фойдаланилмаётган катта резервларга эгадирлар. Биз бу резервлардан тўла фойдаланишга эришамиз.

Чигит экиш, ғўзани парвариш қилиш соҳасидаги ҳамма ишларни ўз вақтида ва ғоят сифатли қилиб бажарамиз, ғўзанинг сийрак бўлиб қолишига йўл қўймай, ҳар гектар ердан тўла фойдаланишни таъминлаймиз, гўнг ва бошқа органик ҳамда минерал ўғитлардан, техникадан ва сув ресурсларидан тўла ҳамда тўғри фойдаланишга эришамиз. Экиш, парвариш қилиш, озиқлантириш, суғориш ишларини экинлар ҳосили мўл бўлиши ва барвақт етилиши учун шарт-шароит вужудга келтирилишини таъминлайдиган қилиб уюштирамиз. Пахтани зараркунандалар ва касалликлардан сақлаш чораларини кўрамиз, ҳосилнинг озгина бўлса ҳам нобуд қилинишига йўл қўймаймиз.

Бу йил сув кам бўлишини эътиборга олиб, тупроқда нам тўплаш ва бу намни сақлаш учун зарур чораларни амалга оширамиз.

Биз қўшимча сув ресурсларини қидириб топиш ва улардан мақсадга мувофиқ фойдаланиш учун барча чораларни кўрамиз. Қиш ва эрта баҳорда шўр ювиш ва яхоб бериш, ғўзани ўсиш даврида маромида суғориш, булоқ, коллектор ва ер ости сувларидан фойдаланиш, сув омборлари қуриш, бекор ётган қудуқларни ишга солиш ва янгиларини қуриш ҳамда маҳаллий шароитга мослаб кўриладиган ҳамма чораларни мўл ҳосил етиштиришга қаратамиз.

Комплекс механизациялаш — меҳнат унумдорлигини ошириш ва пахта етиштиришни кўпайтиришнинг ҳал қилувчи шартидир.

Бу йил 1 миллион гектар майдонда чигитни квадрат-уялаб экишни, шу жумладан 300 минг гектар майдонда уяларга белгиланган миқдорда уруғ ташлайдиган сеялка билан экишни таъминлаймиз. 1 миллион 250 минг гектар майдонда ғўзани машиналар билан икки томонлама парвариш қиламиз, 140 минг гектар майдондаги ғўзани машина билан чеканка қиламиз.

Пахтани машинада териб олиш комплекс механизациялашнинг энг муҳим қисми бўлиб келди ва бундан буён ҳам шундай бўлиб қолади. **Бу йил машинада териш учун 460 минг гектар майдонни ажратамиз, машиналар билан камида 550 минг тонна пахтани териб оламиз. Камида бир ярим миллион тонна пахтани тайёрлаш пунктларига қоп-қанорсиз етказиб берамиз.**

Никита Сергеевич Хрушчев таъкидлаб ўтганидек, бизда шундай кишилар борки, юқори ҳосил учун, пахтанинг таннархини камайтириш учун курашда улардан таълим олса арзийди.

Хоразм областининг пахтакорлари ўтган йили мўл ҳосил етиштирдилар, давлатга ҳар гектар ердан 29 центнердан пахта сотдилар ва ўз мажбуриятларини анча ошириб бажардилар. Самарқанд областининг колхоз ва совхозлари пахта тайёрлаш давлат планини муваффақиятли бажардилар. Республикада 41 район, 46 совхоз ва 370 колхоз давлатга пахта сотиш планини бажарди.

Биз Янгийўл районидаги «Ленинизм» ва Хрушчев номли, Юқори Чирчиқ районидаги «Политотдел», Поп районидаги «Правда» ва Ленин номли, Олтиариқ районидаги Димитров номли, Наманган районидаги «Ленинград», Янгиқўрғон районидаги «Москва», Хўжаобод районидаги «Правда», Ленин районидаги Хрушчев номли, Иштихон районидаги «8 Март», Қоракўл районидаги «Октябрь», Сариосиё районидаги «Коммунизм», Жарқўрғон районидаги «Меҳнат-роҳат», Янгиариқ районидаги Нариманов номли, Қўшкўпир районидаги Охунбобоев номли, Шовот районидаги Киров номли, Тўрткўл районидаги М. Горький номли колхозлар. «Совой», «Ҳазорбоғ», «Малик», «Ўзбекистон ССР беш йиллиги» совхозлари ва пахтадан йил сайин муттасил мўл ҳосил етиштираётган ҳамда қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришининг ҳамма тармоқларини муваффақиятли ривожлантираётган бошқа кўп хўжаликларнинг ажойиб ютуқлари билан фахрланамиз.

Донги кетган тажрибакор пахта усталари — механизаторлардан Социалистик Меҳнат Қаҳрамонлари Валентин Тюпко, Турсуной Охунова, Мўлиқўзи Умрзоқов бошлиқ бригадалар, Жовод Кўчиев бошлиқ комплекс механизациялаштирилган бригада ва ўз ишининг кўзини яхши билган, техниканинг қадрига етган ҳамда уни эгаллаб олган бошқа кўп илғорлар ўтган йили катта муваффақиятларга эришдилар.

1962 йилда олинган социалистик мажбуриятларни бажармоқ учун **илғор тажриба ва фан ютуқларини кенг жорий қилиш зарурлигини қаттиқ эсда тутишимиз керак.** Буни ихтиёрий иш: хоҳласам жорий этаман, хоҳламасам — йўқ, дейиш ярамайди. Ишга бундай муносабатда бўлишга тоқат қилиб бўлмайди. Янги, илғор усулларни жорий қилиш ҳар бир раҳбарнинг вазифаси бўлмоғи лозим.

Машъалларимизнинг тажрибасини барча бригадалар, звенолар, колхоз ва совхозларнинг мулки қилмоқ учун бутун куч-ғайратни сарфлаш керак.

Никита Сергеевич Хрушчевнинг маслаҳатига кўра республикада Валентин Тюпко, Мелиқўзи Умрзоқов, Жовод Кўчиев, Любовь Ли, Очил Мўминов, Қозоқ Жуманазаров, Анастасия Чудная ва қишлоқ хўжалигининг бошқа моҳир усталари иш усулларини ўрганиш учун илғор тажриба мактаблари ташкил этилди.

Қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришининг барча тармоқлари бўйича колхоз ва совхоз кадрларини ўргатиш ва уларнинг малакасини ошириш соҳасидаги ишимизни кенг авж олдирамиз.

Пахта, гўшт ва сут етиштиришни кўпайтирмоқ учун суғориладиган ерларни тобора кенгайтириш, янги ерларни ўзлаштириш ва улардан мумкин қадар самарали фойдаланиш зарур.

Сув хўжалиги қурилиши планини албатта бажариш учун бутун кучимизни сарф қиламиз. **80 минг гектар суғориладиган янги ерларни ишга соламиз,** суғориладиган ерларнинг мелиоратив ҳолатини яхшилаш ва уларни текислаш соҳасидаги ишимизни кучайтирамиз.

Мумкин қадар кўпроқ ерга пахта экиш учун экин майдонларининг структурасини яхшилаймиз, маккажўхори, беда ва бошқа озуқа экинлари экиш учун зарур майдонларни ажратамиз ва шу асосда гўшт ҳамда сут етиштиришни кўпайтирамиз.

Чорвачиликни кескин суратда юксалтириш вазифасини ҳал этмоқ учун мустаҳкам озуқа базаси бўлиши талаб этилади. Озуқа етиштириш мол туёғи ўсишидан олдинда бориши керак.

Илғор пахтакор хўжаликларнинг тажрибаси суғориладиган деҳқончилик шароитида маккажўхори, оқжўхори ва беда энг муҳим озуқа экинлари эканлигини кўрсатади. Бу йил маккажўхори ва оқжўхори экиладиган майдонларни кенгайтирамиз, экинларни намунали парвариш қиламиз, донгдор маккажўхорикорларнинг қимматли тажрибасини барча хўжаликларга кенг ёямиз. **Гектаридан 500-700-1000 центнер ва ундан ҳам кўпроқ думбул сўтали силосбоп маккажўхори, гектаридан 40-50-60 центнер дон етиштириш учун республикадаги маккажўхорикорларнинг мусобақасини кучайтириб юборамиз.** Суғориладиган катта майдонларда маккажўхори ва оқжўхоридан бир йилда икки марта ҳосил олинишига эришамиз. Ўзимиз учун юқори сифатли гибрид уруғликнинг етарли бўлишини таъминлаймиз.

Ўтган йиллари экилган **бедани камида 4-5 марта ўриб оламиз ва ҳар гектаридан камида 80 центнердан пичан етиштирамиз.**

(ОХИРИ УЧИНЧИ БЕТДА)

ТОШКЕНТДА ТАНТАНАЛИ ЙИҒИЛИШ

Ўзбекистон пойтахти меҳнаткашларининг неча юзлаб вакиллари Халқаро хотин-қизлар кунига бағишлаб ўтказилган тантанали йиғилишда қатнашмоқ учун 8 мартда А. Навоий номли театрга келдилар.

Йиғилишни меҳнаткашлар депутатлари Тошкент шаҳар Совети ижроия комитети раисининг ўринбосари С. Раҳматхўжаева очади. Содиқ ленинчи, тинчлик ва халқ бахт-саодати учун толмас курашчи ўртоқ Н. С. Хрушчев бошлиқ Совет Иттифоқи Коммунистик партияси Марказий Комитетининг Президиуми узоқ давом этган гулдурос қарсаклар остида фахрий президиумга сайланади.

Йиғилишда В. И. Ленин номли радиолампа заводининг ишчиси В. Ситникова, Янгийўл районидаги «Ленинизм» колхози пахта териш машинасининг механик-ҳайдовчиси А. Маматова, Тошкент медицина институтининг профессори, медицина фанлари доктори М. Турсунхўжаева, 97-мактаб ўқитувчиси Т. Авророва, трактор йиғиш заводининг инженер-технологи М. Усмонова, қаҳрамон она Х. Юсупова, Улуғ Октябрь социалистик революциясининг қатнашчиси М. Егорова нутқ сўзладилар. Улар ўз нутқларида халқ фаровонлиги тўғрисида, хотин-қизларнинг ижодий кучларини ривожлантириш ҳақида доимо ғамхўрлик қилиб келаётганлиги учун Коммунистик партияга самимий миннатдорчилик изҳор қилдилар, мамлакатимизда коммунистик қурилишнинг КПСС XXII съезди белгилаб берган улуғвор программасини муваффақиятли равишда амалга ошириш учун умумхалқ курашида актив қатнашаётган Совет Ўзбекистони меҳнаткаш хотин-қизларининг шонли ватанпарварлик ишлари ҳақида гапириб бердилар.

Йиғилиш иштирокчиларини Тошкент ўқувчилари самимий қутладилар.

Йиғилиш қатнашчилари КПСС Марказий Комитетига, КПСС Марказий Комитетининг Биринчи секретари ўртоқ Н. С. Хрушчевга баланд руҳ билан табрикнома қабул қилдилар.

Тантанали йиғилиш қатнашчилари учун катта байрам концерти қўйиб берилди. (ЎзТАГ).

КПСС МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИНИНГ ПЛЕНУМИ

(Боши биринчи бетда).

Республикамизнинг колхоз ва совхозлари, деб давом қилади нотиқ, гўшт ва бошқа чорвачилик маҳсулотлари етиштиришни тез кўпайтириш учун катта имкониятларга эга. Ўтган уч йил ичида республиканинг колхоз ва совхозлари гўшт етиштиришни 79 процент, сут етиштиришни 37 процент, тухум етиштиришни 83 процент кўпайтирдилар. Ана шу вақт ичида гўшт тайёрлаш 2 баравардан зиёд, сут тайёрлаш 38 процент, тухум тайёрлаш икки бараварлан зиёд ортди. Ўртоқ Кэбин республиканинг бир қанча колхоз ва совхозлари ҳозирнинг ўзида чорвачиликни ривожлантиришнинг юксак даражасига эришганлиги тўғрисида гапиради. Масалан, Ленин номли совхоз 1961 йилда ҳайдаладиган ерларнинг ҳар юз гектарига ҳисоблаганда ўз ем-хашаклари ҳисобига сўйилган вазнда 150 центнердан гўшт етиштирди.

Экинлар структурасини ўзгартириш зарурлигини биздан турмушнинг ўзи талаб қилди, деб давом этади нотиқ. Кейинги икки йил ичида дон экинлари майдони, аввало, бизда энг серҳосил экин арпа, шунингдек нўхат ва вика ҳисобига кенгайтирилди. Ўтган йил кўп йиллик экинлар майдони бедазорларни ҳайдаш ҳисобига 46 минг гектар камайтирилди. Маккажўхори экинлари майдони йил сайин кўпайтирилиб, унинг ҳосилдорлиги ошмоқда.

Деҳқончиликнинг янги интенсив системасига ўтиш, маккажўхори, қанд лавлаги, дон экинлари майдонларининг тез ўсиб бораётганлиги қишлоқ хўжалигига минерал ўғит етказиб беришнинг кўпайтирилишини талаб қилади. Ёлғиз бизнинг республикамизга йилига 100 минг тонна аммиак талаб қилинади, дейди ўртоқ Кэбин. Биз эса ҳозирча бу миқдорнинг кўпи билан 10-12 процентини олиб турибмиз. Мутахассисларнинг қилган ҳисобларига кўра, Эстония шароитида ерга 100 минг тонна аммиак солинишн йилига қўшимча суратда 80 миллион сўмлик дон, сут ва гўшт олиш имконини беради.

1965 йилдан бошлаб, деб давом қилади нотиқ, республикада сланецдан ишлаб чиқарилаётган 340 миллион кубометр газ бўшаб қолади. Шу миқдор газдан 200 миллион кубометрини азотли ўғит ишлаб чиқариш учун фойдаланиш мумкин. Биз ана шу газдан фойдаланиш базасида азотли ўғит заводи қуриш зарур, деб ҳисоблаймиз. Бундай заводни Кохтла-Ярведа Ленин номидаги йирик сланец-химия комбинати ҳузурида қуриш мақсадга мувофиқ бўлур эди. Бу тадбир завод қурилиши учун капитал маблағ сарфлашни 25 процент камайтиришга имкон беради.

Ўртоқ Кэбин ўз сўзининг охирида айтадики, республика партия ташкилоти партия XXII съезди ва ушбу Пленумнинг қарорларида белгиланган вазифаларни муваффақиятли бажариш учун ҳамма чораларни кўради.

Кекса совет олимларидан бири академик **К. И. Скрябин** ёрқин, ҳаяжонли нутқ сўзлади. Пленум қатнашчилари уни самимий кутиб олдилар.

—Партиясиз олим бўлган менга шу минбардан туриб нутқ сўзлаш имконияти берилганлиги учун КПСС Марказий Комитетига ва шахсан Н. С. Хрушчевга чин қалбимдан ташаккур изҳор қиламан, — дейди ўртоқ Скрябин.

Олим ўз нутқида илмий кадрлар тайёрлаш масалаларига, биология ва қишлоқ хўжалик фанининг вазифаларига ҳамда бу фаннинг ютуқларини амалда жорий қилиш масалаларига тўхталиб ўтади.

—Ёш олимлардан иборат ўринбосарлар тайёрлаш масаласи ҳозирги вақтда айниқса кескин бўлиб турибди. Фанни ёшартириш зарур,— дейди у.— Чин олим ўзининг энг истеъдодли айрим шогирдлари табиатдаги янги ҳодисаларни кашф этишидан, янги методларни ишлаб чиқишидан ва ўз илмий ютуқлари билан устодларидан ўзиб кетишидан қўрқмаслиги лозим. Бундан қувониш керак, холос.

Илм-фан соҳасига англашилмовчилик натижасида суқилиб кирадиган, кейинчалик эса аянч ҳолга тушиб, ожиз бўлиб қоладиган кишиларнинг ўрнини деб давом қилади нотиқ, истеъдодли ёшлар олишлари лозим. Бироқ, ёшларнинг кўтарилиши ўз кашфиётлари, ўз меҳнатлари билан Ватан шуҳратини оширавётган катта ёшдаги фан арбобларига нисбатан чуқур ҳурматга сира қарама-қарши бўлмайди.

Олим чорва молларнинг касалликларини тугатиш ишини яхшилаш зарурлиги тўғрисидаги масалани қўйди. Совет биологлари ва врачлари даволаш-профилактика тадбирларининг самарали комплексини ишлаб чиқдилар. Бу комплекс уни кун сайин татбиқ қилганда мамлакат территориясида чорва моллар касалликларининг айрим турларини тамомила тугатишга имкон беради. Бироқ фактлар кўпгина республикалар, ўлка ва областларда бу ишнинг аҳамиятига етарли баҳо берилмаётганлигини кўрсатиб турибди. Масалан, колхоз ва совхозларда айланчиқ касаллигидан йил сайин кўп қўйлар нобуд бўлмоқда. Илмий муассасалар СССР Қишлоқ хўжалиги министрлигига ва республика министрликларига бир неча марта мурожаат қилиб, шу касалликка қарши кураша ўзлари ишлаб чиққан самарали методни қўлланишни таклиф этдилар. Министрлик бу қимматли ташаббусни қувватламади.

Гельминтология фани ходимлари чорва молларни бир қанча касалликлардан даволаш учун ғоят самарали препаратларни ҳар томонлама синаб кўрдилар. Бу препаратлардан кўпларини молларга озуқага қўшиб едириш йўли билан қўлланиш мумкин (пиперазин, дитразин филиксан ва бошқалар). Бироқ, олимлар бу препаратларнинг зарур миқдорда тайёрлаб берилишига эриша олмадилар. Чорва молларни даволаш учун узоқ вақтдан бери муваффақиятли қўлланилиб келаётган кўпгина эски препаратлар ҳам етарли миқдорда ишлаб чиқарилмаётир.

Молларнинг касалликларини узил-кесил тугатиш учун, дейди ўртоқ Скрябин, биология ва қишлоқ хўжалик илмий муассасаларининг ҳамма звенолари ўзаро маҳкам боғланган ҳолда ишлашлари лозим. Партия, совет ташкилотлари, барча қишлоқ хўжалик ходимлари бу масалага кўпроқ эътибор беришлари керак.

Бутуниттифоқ «Союзсельхозтехника» бирлашмасининг раиси **П. С. Кучумов** минбарга чиқади. Ўртоқ Н. С. Хрушчевнинг докладида, дейди у, қишлоқ хўжалигига раҳбарликни янада яхшилашга доир бўлган, коммунизмнинг моддий-техника базасини муваффақиятли қуриш учун катта аҳамиятга эга бўлган муҳим масалалар кўтарилди. Қишлоқ хўжалигига раҳбарликни яхшилаш соҳасидаги таклифларнинг Пленум муҳокамасига қўйилганлиги партиянинг бу вазифани ижодий тарзда ҳал қилишининг янги намунасидир. Қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришини ривожлантириш ҳозирги вақтда инженерлик ва агробиология фанини кенг қўлланишга, шунингдек новаторларнинг ажойиб тажрибасига асосланган бўлиши лозим.

Қишлоқ хўжалигида инженерлик ишининг ривожлантирилиши учун, колхоз ва совхозларни техника билан таъминлаш ва бу техниканинг ремонт қилинишини ташкил этиш учун жавобгарлик «Сельхозтехника» Бутуниттифоқ бирлашмаси ва унинг жойлардаги органлари зиммасига юкланади. Колхоз ва совхозларда машина-трактор паркидан қандай фойдаланилаётганлигини контроль қилиш ҳамда уларга бу ишда ёрдам бериш ҳам бизнинг вазифамизга киради.

«Сельхозтехника»нинг кўпгина бўлимлари составида фермалардаги машина-ускуналарни монтаж қилиш бригадалари, мелиорация отрядлари ҳамда торф ва оҳак қазиб чиқариш, органик-минерал ўғитлар тайёрлаш ва ерга солиш отрядлари тузилди. Илгари халқ хўжалиги кенгашларига ва бошқа ташкилотларга топшириб қўйилган ремонт заводлари ва мастерскойлар «Сельхозтехника» системасига қайтариб берилди, аммо ҳозирча уларнинг ҳаммаси ҳам қайтарилгани йўқ.

1961 — 1962 йилларнинг кузги-қишки даврида «Сельхозтехника»нинг ремонт корхоналари колхоз ва совхозлардаги тракторларни ремонт қилиш юзасидан бутун иш ҳажмининг тахминан ярмисини бажарадилар.

Фермалардаги меҳнатни кўп талаб қиладиган ишларни механизациялашда ва қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришини электрлаштиришда колхоз ва совхозларга берилаётган ёрдам анча кенгайтирилмоқда. Фермаларни механизациялаш учун етказиб берилган машина-ускуналар кейинги вақтгача кўпинча комплект тарзда бўлмайди. Кўпгина хўжаликларда айрим деталлар ёки баъзи машиналар йўқлиги сабабли машина-ускуналар узоқ вақт давомида ишламай турди. Эндиликда «Сельхозтехника» бўлимлари фермалар учун зарур машина-ускуналарни ўз базаларида тўла комплектлашга ва уларни ўз монтаж бригадаларининг кучи билан ўрнатишга ҳаракат қиладилар.

Нотиқ айтадики, тракторлар ва автомобилларни запас қисмлар билан таъминлашдаги қийинчиликларга асосан шу нарса сабаб бўлмоқдаки, бу запас қисмларни ишлаб чиқариш суръатлари машина-трактор паркининг ўсиш суръатидан ҳали ҳам кейинда қолмоқда. Шу муносабат билан, деб таъкидлайди ўртоқ Кучумов, иттифоқ Госплани запас қисмлар ишлаб чиқаришни кўпайтириш учун шу вақтгача чора кўрмаганлигига эътиборни қаратиш зарур.

Қишлоқ хўжалик техникаси паркининг ўсиб бораётганлиги яхши жиҳозланган ремонт корхоналари тармоқларини барпо этишни қатъий талаб қилади.

Кўпгина колхоз ва совхозлар машиналарнинг мураккаб ремонтини ана шу иш учун мослаштирилмаган устахоналарда ўтказаётганликлари натижасида ремонтнинг сифати паст бўлмоқда ва ремонт қимматга тушмоқда. Масалан, Кўриқ ўлкада шунинг орқасида тракторларнинг иш унуми йилдан-йилга камайиб кетмоқда. Ремонт ишларига маблағлар ортиқча сарфлаб юборилмоқда, кўп миқдордаги машиналар вақтидан илгари ҳисобдан чиқариб қўйилмоқда. Ўлкада уч йил мобайнида ремонт ишларини яхши ташкил этмаслик орқасида жами қарийб 150 миллион сўм зарар кўрилди. Ваҳоланки, ремонт базасини вужудга келтириш учун 60 миллион сўм маблағ талаб қилинади. Бу ишга қилинган чиқимлар жуда тез вақт ичида қоплаб олиниши мумкин.

Мамлакатда қишлоқ хўжалигини техника билан қайта қуроллантириш соҳасида катта ишлар қилинди. Саноат ҳозир қишлоқ хўжалик машиналари ва механизмларининг 500 дан ортиқ типини ишлаб чиқармоқда. Аммо колхоз ва совхозларнинг тракторларга ва қишлоқ хўжалик машиналарига бўлган талаблари шу тракторлар ва қишлоқ хўжалик машиналарини ишлаб чиқариш даражасидан анча устун туради. Шу сабабли, деб уқтиради нотиқ, тракторсозлик ва қишлоқ хўжалиги машинасозлигининг ривожланишини жадаллаштириш тўғрисида ўртоқ Н. С. Хрушчев докладида илгари сурилган таклиф жуда ҳам тўғри таклифдир.

Янги заводлар қуриш билан бир қаторда, дейди нотиқ, саноатнинг бошқа тармоқларидаги корхоналарни тракторлар ва қишлоқ хўжалик машиналари ишлаб чиқаришга кенг жалб қилиш йўлидан борсак, яхши бўлур эди. Ишлаб чиқарилаётган техниканинг сифатини яхшилашга ҳам ғоят жиддий эътибор бермоқ керак.

Ўртоқ Кучумов қишлоқ хўжалигини механизациялаш билан шуғулланаётган илмий-тадқиқот институтларига ҳамда трактор ва қишлоқ хўжалик машинасозлиги конструкторлик бюроларига раҳбарлик қилишни ва уларнинг ишларини координациялашни «Союзсельхозтехника»да марказлаштиришни таклиф қилди.

КПСС Краснодар ўлка комитетининг биринчи секретари **Г. И. Воробьев** ўз нутқини бошлаб, шуни айтдики, Н. С. Хрушчев ўз докладида қишлоқ хўжалигидаги ишларнинг аҳволини батафсил тасвирлаб берди ва қишлоқ хўжалигини янада юксалтиришнинг конкрет йўлларини кўрсатиб ўтди. Кубанда деҳқончиликнинг ўт-далали системасини жорий қилиш натижасида ҳосилдор ерлардан дуруст фойдаланмасдан келинди. Н. С. Хрушчев шунинг учун ўлканинг раҳбарларини жуда тўғри танқид қилди. Н. С. Хрушчев ўт-далали система Кубанга нечоғли катта зарар етказганлигини ўз докладида яққол кўрсатиб берди. Агарда 900 минг гектар ердаги ўтларнинг ўрнига, деди Никита Сергеевич, маккажўхори экиб, гектаридан 50 центнер дон олганларида, колхоз ва совхозлар қўшимча равишда 270 миллион пуд дон йиғиштирган бўлур эдилар. Ўшанда Кубань ўтган йилдаги каби давлатга 120 миллион пуд эмас, балки 390 миллион пуд дон сотган бўлур эди.

Биз, кубанликлар, дейди ўртоқ Воробьев, ҳаммасини чуқур ўйлаб кўрдик, имкониятларимизни диққат билан ҳисоблаб чиқдик, шунинг учун ана шу вазифани бемалол бажариш мумкин, деб айта оламиз. Ўт-далали системанинг тугатилиши, маккажўхори ва кузги буғдой экиладиган майдонларнинг кенгайтирилиши Кубаннинг колхоз ва совхозларига бир йилда етиштириладиган дон миқдорини бир миллиард пудга етказиш, давлатга йилига 400 миллион пудга етказиб дон сотиш имконини беради.

Ҳозир колхоз ва совхозлар экин майдонларининг структурасини қайта қараб чиқиб, атиги 160 минг гектар ёки фақат 3,7 процент майдонни кўп йиллик ўтлар учун қолдирмоқдалар, қолган майдонларни эса маккажўхори экишга тайёрламоқдалар. Бир ярим миллион гектар ерда маккажўхори ўстирилади (бу эса ўтган йиллардагидан деярли икки баравар кўпдир).

Ўртоқ Воробьев Кубаннинг қишлоқ хўжалик меҳнаткашлари эндиликда катта тажриба орттирдилар, деб таъкидлайди. Улар илғорларнинг иш методларини ўрганмоқдалар, экинлардан мўл ҳосил олишга яхшироқ ҳозирлик кўрмоқдалар ва бу йил ҳамма экин майдонининг ҳар гектаридан 50-60 центнер маккажўхори дони олиш учун курашадилар. Ўлкада беш мингдан ортиқ звено ана шу экинни етиштиради. Ҳозир кўкламги дала ишлари бошланиб кетди. Кубань далаларида 50 минг механизатор ишлаб турибди. Бу механизаторлар ҳамма қишлоқ хўжалик экинларидан юқори ҳосил етиштиришдан иборат катта ва масъулиятли ишга киришдилар.

Қанд лавлаги етиштиришни кўпайтирмоқ учун зўр истиқбол очилмоқда. Механизаторлар, колхозчилар ва совхоз ишчиларининг моддий манфаатдорлигини ошириш мақсадида меҳнатга қўшимча ҳақ тўлаш тартиби қўлланилмоқда.

Нотиқ чорвачиликни ривожлантириш масалаларига тўхталиб, Кубань меҳнаткашлари яқин йиллар ичида ҳайдаладиган ҳар юз гектар ер ҳисобига гўшт етиштиришни 200 центнерга етказишни мўлжалламоқдалар, дейди. Ўлканинг колхоз ва совхозлари бу йил икки миллион бошдан кўпроқ чўчқани семиртириб давлатга сотадилар. Икки йил ичида қўйлар сонини икки баравар кўпайтириш кўзда тутилмоқда. Ўлканинг колхоз ва совхозлари давлатга гўшт сотиш квартал планини яқин кунларда тўла бажарадилар.

Ўртоқ Воробьев Н. С. Хрушчев Пленумда айтган таклифларни қизғин қувватлайди ва ҳозирги Пленум қишлоқ хўжалигини янада юксалтиришда бениҳоя муҳим роль ўйнайди, деб ҳисоблайди.

КПСС Марказий Комитетининг сентябрь Пленумидан кейин ва партиямизнинг қишлоқ хўжалигини юксалтириш соҳасида амалга оширган бир қанча муҳим тадбирлари натижасида, — дейди КПСС Москва область комитетининг биринчи секретари **Г. Г. Абрамов,** — мамлакатда қишлоқ хўжалик маҳсулотлари етиштириш анча кўпайди.

Сўнгги йилларда Москва областининг колхоз ва совхозларида сут, гўшт, тухум, картошка ва сабзавот етиштириш кўпайди. Етти йиллик планнинг чорвачилик маҳсулотлари етиштириш соҳасидаги контроль рақамлари тўла адо этилмоқда. 1961 йилда колхоз ва совхозлардаги қишлоқ хўжалигига яроқли ерларнинг ҳар юз гектари ҳисобига 380 центнер сут, ҳайдаладиган ҳар юз гектар ер ҳисобига эса сўйилган вазнда 46,5 центнер гўшт етиштирилди.

Айни вақтда эътироф этиш керакки, дейди нотиқ, қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришининг даражаси ҳамон паст бўлиб келмоқда. Колхоз ва совхозларнинг асосий бойлиги бўлган ерлардан дуруст фойдаланилмаётир. Область хўжаликларида ҳайдаладиган ерларнинг 40 процентдан кўпроғи кўп йиллик ва бир йиллик ўтлар билан банд бўлиб ётар эди. Деҳқончиликнинг ўт-далали системаси катта зарар келтирди, бу система ем-хашак етиштиришни кўпайтиришга, бинобарин, жамоат чорвачилигини ривожлантиришга тўсқинлик қилмоқда. Область ўтган йили планини ва ҳосилдорликни ошириш юзасидан олган мажбуриятларини бажармади. Область партия ташкилоти шаънимизга айтилган адолатли танқиддан хулосалар чиқариб олмоқда.

Ҳар бир совхоз ва колхозда экин майдонларининг структураси қайта қараб чиқилди. Кузда 144 минг гектар ердаги кўп йиллик ўтлар бузиб шудгор қилинди, кузги экинлар ўтган йилдагидан 26 процент кўп экилди. Маккажўхори, қанд лавлаги ва дуккакли экинлар майдони анча кенгайтирилмоқда. Ҳайдаладиган ерларнинг 40 процентдан кўпроқ қисмига чопиқ қилинадиган экинлар экилади.

Биз қишлоқ хўжалигига раҳбарликни яхшилаш соҳасида Н. С. Хрушчев докладида илгари сурилган таклифларни батамом қувватлаймиз. Қишлоқ хўжалигига раҳбарлик савиясини ошириш, дейди нотиқ, ҳозир совхоз ва колхозлардаги ички хўжалик бошқариш структурасини яхшилашга кўп жиҳатдан боғлиқдир.

Шундан сўнг ўртоқ Абрамов хўжаликларни ихтисослаштириш масалаларига тўхталиб ўтади. Ихтисослаштириш паррандачиликда тухум ва гўшт етиштиришни кўпайтиришга имкон берди. 20 та паррандачилик совхози ва 16 та паррандачилик фабрикаси ташкил қилинган пайтдан буён атиги икки йил ўтган бўлса ҳам, шу давр ичида областда тухум етиштириш 228 миллион донадан 369 миллион донага етди, ёки 62 процент кўпайди.

Ҳозир область партия ташкилотининг куч-ғайрати кўкламги экишга тайёргарлик кўришга қаратилган. Хўжаликларда маккажўхори, қанд лавлаги ва бошқа чопиқ қилинадиган экинлар етиштириш билан шуғулланувчи 2500 дан ортиқ механизациялашган бригада ва звено ташкил қилинди ва ишлаб турибди. Илғор тажрибаларни ёйиш мақсадида районлараро ўнта мактаб ташкил қилинди. Бундан ташқари, механизаторларга маккажўхори, қанд лавлаги ва хашаки дуккакли экинлардан мўл ҳосил олиш агротехникасини ўргатувчи доимий мактаблар ҳар бир совхоз ва колхозда иш олиб бормоқда. Мутахассислар ва хўжалик раҳбарларининг қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришини рационал бошқариш методларини ўқиб ўрганишларига катта эътибор берилмоқда.

Органик ўғит ҳосил қилишни ва тупроққа солишни кўпайтириш йўлида сўнгги йилларда мамлакатда бир талай ишлар қилинди, деди СССР Қоратупроқ бўлмаган зонаси қишлоқ хўжалигини электрлаштириш ва механизациялаш марказий илмий-тадқиқот институтининг директори **М. Е. Мацепуро.** Бироқ, лозим бўлган натижаларга ҳали эришилгани йўқ. Масалан, Белоруссия ССР да 1960 йилда 51,2 миллион тонна органик ўғит жамғарилиб, далаларга чиқарилди. Бундай миқдордаги ўғит билан ҳар гектаридан камида 15-20 центнер дон ҳосили олишни таъминлаш лозим эди. Ҳақиқатда эса, республикада олинган ўртача ҳосил бундан икки баравар кам бўлди.

Ўғитлар сифатининг паст бўлаётганлиги, шунингдек ўғит тайёрлаш ва жамғаришнинг элементар технология талабларига эътиборсизлик билан қаралаётганлиги, деб таъкидлайди нотиқ, улар етарли даражада самарали бўлмаётганлигининг асосий сабабларидандир деб ҳисобламоқ керак. Ҳўл торф ва гўнгдан тайёрланган компостлар қишлоқ хўжалик экинларининг ҳосилдорлигини оширишга айтарли таъсир кўрсатмаётир. Бундай компостлар қиш фаслида музлаб қолмоқда ва уларнинг таъсири жуда кам бўлмоқда.

Ўртоқ Мацепуро СССР қоратупроқ бўлмаган зонаси қишлоқ хўжалигини механизациялаш ва электрлаштириш марказий илмий тадқиқот институти торф кукунидан ўғит тайёрлаш учун рационал технология ва машиналар комплекси ишлаб чиққанлиги ҳамда тавсия этганлигини айтади. Ана шу машиналар комплекси академик Т. Д. Лисенко методи асосида гўнг аралаш тупроқ, гўнг аралаш торф компостлари ва бошқа компостлар тайёрлаш ва ерга солишга ҳам имкон беради.

Нотиқ торф-минерал-аммиак ўғитлар аралашмасидан кенгроқ фойдаланиш зарурлигини уқтириб ўтади. Бундай ўғитларни тайёрлаш билан асосан торф саноати корхоналари шуғулланиб келмоқда. Лекин улар ўғитларни етарли миқдорда ишлаб чиқараётгани йўқ. Шу сабабли, колхоз ва совхозларда ҳам ўғит тайёрлашни йўлга қўймоқ керак.

Ўртоқ Мацепуро бўз ерлар, кам ҳосилли пичанзорлар, яйловлар, партов ерлар ва дарёларнинг ёқасидаги ерлардан қишлоқ хўжалик экинлари экиш учун фойдаланишнинг муҳимлигини таъкидлаб ўтади. Қоратупроқ бўлмаган зонанинг ўзидагина тахминан 25 миллион гектар ана шундай ер бор. Бу ерлар одатда ҳосилдор ерлардир. Шунинг учун ана шу ерлар ўзлаштирилгандан кейин дастлабки уч-тўрт йил мобайнида энг оз миқдорда ўғит солган ҳолда анча мўл ҳосил олиш мумкин.

Нотиқ ўт-далали системани ҳамда янги ўзлаштирилаётган ерларга даставвал ўтлар экишни тавсия қилган олимлар билан мутахассисларни танқид қилади. У илғор колхозларнинг тажрибасидан мисол келтириб, бундай тавсияларнинг батамом асоссизлигини яққол исботлаб беради.

Нотиқ эскидан ҳайдалиб ва фойдаланиб келинаётган ерларда парвариш-техника ишларини амалга оширишнинг зарурлиги ҳақида гапириб, бу тадбирлар кўп чиқим талаб қилмайди, деб таъкидлайди. Айни маҳалда захкаш тупроқли ерларда эгат олиб қўйиш кўкламги дала ишларини анча барвақт бошлашга имкон беради ва қишлоқ хўжалик экинларининг ҳосилдорлигини оширади.

Қора тупроқ бўлмаган зонадаги хўжаликларнинг иқлим шароитлари қулайдир, дейди ўртоқ Мацепуро. Бундай шароитларда далаларни ўғитлаш ҳамда парвариш-лаш-техника ишларини амалга ошириш муттасил равишда мўл ҳосил олишнинг ишончли гарантиясидир.

(ДАВОМИ БОР).

СССР Министрлар Совети Раиси Н. С. ХРУЩЧЕВНИНГ

Ж. КЕННЕДИ ВА Г. МАКМИЛЛАННИНГ МАКТУБЛАРИГА ЖАВОБЛАРИ

Қуролсизланиш билан шуғулланувчи 18 давлат комитетининг Женевада бошланадиган иши муносабати билан АҚШ президенти Жон Ф. Кеннедининг ва Буюк Британия бош министри Г. Макмилланнинг мактубларига СССР Министрлар Совети Раиси Н. С. Хрушчев жавоб ёзиб юборди.

* * *

Ж. Кеннедининг мактубига юборилган жавобда Н. С. Хрушчев яна ишонч билдириб айтдики, қуролсизланиш билан шуғулланувчи 18 давлат комитетидаги музокараларнинг биринчи босқичида, музокараларнинг қай йўлдан бориши белгиланадиган ва, бинобарин, музокараларнинг натижасини белгилашга анча имкон берадиган ана шу биринчи босқичда энг масъулиятли давлат арбобларининг шахсан иштирок қилиши айниқса зарур иш бўлур эди.

Совет ҳукуматининг 18 давлат комитетининг иши юксак доирада бошлансин, деб қилган таклифи АҚШ президентига маъқул бўлмаганлигига СССР Министрлар Советининг Раиси афсусланади. Сизнинг мактубингизда айтилган важлар, деб ёзади Н. С. Хрушчев, Совет ҳукумати таклиф қилаётган йўл энг яхши йўл эканлигини кўрсатувчи қатъий ва жиддий асосларни бўшаштира олмайди.

Сўнгра, Н. С. Хрушчевнинг жавобида айтиладики, давлатларнинг раҳбар арбоблари бир-бирлари билан мактублар айирбошлаганликлари натижасида 18 лар комитетида қуролсизланиш тўғрисида олиб бориладиган музокараларнинг аҳамияти тўғрисидаги фикрга ҳаммачинг рози эканлиги аниқланди. Яна шу нарса ҳам муҳимдирки, деб ёзади Н. С. Хрушчев, шу музокараларнинг муваффақиятли бўлиб чиқиши учун ҳукуматларнинг ва давлатларнинг бошлиқлари шахсан масъул эканлигини ҳамда энг юксак мавкедаги давлат арбобларининг қуролсизланиш билан шуғулланувчи 18 лар комитетининг ишида бевосита иштирок қилиши зарурлигини энди ҳамма эътироф қилди. Буни бизнинг позициямиз томон қўйилган муайян қадам, деб биламиз.

Бўладиган музокараларда биз билан бирга қатнашадиган АҚШ ва бошқа баъзи музокарадошларимиз қуролсизланиш билан шуғулланувчи 18 давлат комитетининг ишида раҳбар давлат арбоблари аввал бошданоқ шахсан иштирок қилишига ҳозирча тайёр эмас эканлар, деб ёзади Н. С. Хрушчев, у ҳолда комитетнинг аъзолари бўлган бошқа давлатларнинг раҳбар арбоблари сингари биз иккаламиз ҳам, жаноб президент, бу комитетнинг ишида бирмунча кейинроқ қатнашамиз, деган фикрга амал қиламиз.

СССР Министрлар Советининг Раиси таъкидлаб ўтадики, энг муҳими — натижага эришишдир, ёппасига ва батамом қуролсизланиш тўғрисида битим тузишдир. Равшандирки, биз, деб ёзади Н. С. Хрушчев, ташқи ишлар министрларнинг имкониятларидан тўла фойдаланишга тарафдормиз, 18 лар комитетининг ҳамма қатнашчилари қуролсизланиш тўғрисида битимга келишни истасалар, ташқи ишлар министрлари ўзларининг фойдали ролларини ўйнашлари мумкин. Вазият шундай бўлиб турибдики, 18 лар комитети тузилганидан кейин министрлар биринчи бўлиб бу комитетга йўл очиб берадилар. Майли, биз уларга муваффақият тилайлик!

Сўнгра, Н. С. Хрушчев контроль масаласига тўхталиб, яна шуни таъкидлайдики, Совет Иттифоқи қатъий халқаро контроль остида қуролсизланиш тўғрисида ҳалол битимга келишга тарафдордир. Агар Ғарб давлатлари ёппасига ва батамом қуролсизланиш тўғрисида бизнинг таклифларимизни қабул қилсалар, деб ёзади Н. С. Хрушчев, Совет Иттифоқи Ғарб давлатларининг қуролсизланиш устидан контроль ўрнатиш тўғрисидаги ҳар қандай таклифларини қабул қилишга тайёр.

Америка Қўшма Штатларининг атмосферада бир қатор ядро синовлари ўтказиши тўғрисида АҚШ президентининг қабул қилган қарори ҳақида СССР Министрлар Совети Раиси Н. С. Хрушчев бундай деб ёзади: Сиз бу қарорни оқлашга ҳар қанча уринсангиз ҳам, бу қарор халқаро ишлардаги агрессив йўлнинг янги ифодаси эканлиги, шу кунларда ўз ишини бошлаши лозим бўлган 18 лар комитетига урилган зарба эканлиги, қуролсизланиш тўғрисида олиб бориладиган музокараларга урилган зарба эканлиги хусусида икки хил фикр бўлиши мумкин эмас.

АҚШ Совет Иттифоқидан кейинда қолмаслик учун янги ядро синовларини албатта ўтказиши лозим, деб Ж. Кеннедининг қилган даъволарига тўхталиб, Н. С. Хрушчев шуни таъкидлайдики, АҚШ ва унинг НАТОдаги иттифоқчилари ядро қуролларини портлатиш синовларини Совет Иттифоқига қараганда анча кўп ўтказганликлари тўғрисида президент бир оғиз ҳам гапирмаган. Бу эса, очиқ кўриниб турган фактдир, шу сабабли, жаҳон жамоатчилигини лақиллатишни ўзига махсус мақсад қилиб олмаган ҳар бир кимса шуни яхши билиши кераккки, АҚШ ва унинг иттифоқчилари илгари ўтказган ядро синовларига ўзларининг ядро қуролларини такомиллаштириш учун яна битта шундай бир қатор синовларни қўшсалар, у ҳолда Совет Иттифоқи ўз хавфсизлигини мустаҳкамламоқ ва умумий тинчликни сақламоқ учун шундай шароитда талаб қилиниши мумкин бўлган мана шундай синовларни — ўз ядро қуролининг янги турлари синовларини ўтказишга мажбур бўлиб қолади.

СССР Министрлар Советининг Раиси шуни уқтириб ўтадики, АҚШ нинг янги ядро синовлари монополистлар учун фойдалидир, монополистлар зўр бериб қуроллланишдан фойда орттирмоқдалар ва улар ўзларининг фойда олишга интилишларини атмосферанинг, сувнинг ва тупроқнинг радиоактив қолдиқлар билан заҳарланиши сабабли туғиладиган ҳамма хавф-хатардан юқори қилиб қўймоқдалар.

Н. С. Хрушчев ўз жавобининг охирида ядро қуролининг қувватини тўхтовсиз кўпайтира беришга чек қўйиш мумкин, деб ишонч билдирди. Биз, деб ёзади Н. С. Хрушчев, ядро қуроли синовларини тўхтатиш тўғрисида яқинда қилган таклифларимизда ана шу мақсадни кўзлаган эдик.

* * *

АҚШ президенти Ж. Кеннеди Н. С. Хрушчевга юборган ўзининг мактубида ядро қуролига эга бўлган асосий давлатлар ҳукуматларининг бошлиқлари ўз мамлакатларининг музокараларда қатнашувига раҳбарлик қилиш учун шахсий масъулиятни ўз зиммаларига олишлари муҳим эканлигини эътироф қилади. Шу билан бирга, у 18 лар комитети ишининг бошланиш босқичида бу комитет ишида энг масъул давлат арбобларининг шахсан иштирок қилишига ўзининг терс қараётганлигини яна бир марта таъкидлади. Мактубда контроль проблемаси ҳақида гапирилади. Президент Ғарб давлатларининг бу масалага доир илгаридан маълум бўлган нуқтаи назарини такрорлайди. Кеннеди, АҚШ да ядро портлатишларининг янада бошланиши «оқилона сиёсатнинг ифодасидир» деб даъво қилади.

* * *

Қуролсизланиш билан шуғулланувчи 18 лар комитети ишининг бошланиши хусусида Ж. Кеннедининг мактубига юборилган жавобда баён қилинган далилларнинг айнан ўзини СССР Министрлар Совети Раиси Н. С. Хрушчев Г. Макмилланнинг мактубига юборилган жавобда ҳам айтиб ўтади.

Совет ҳукуматининг бошлиғи уқтириб ёзадики, 18 лар комитетининг ишини энг юксак доирада бошлаш тўғрисидаги совет таклифи қуролсизланишга доир музокараларни мушкулликдан қутқаришга ҳамда ёппасига ва батамом қуролсизланиш тўғрисидаги битим учун йўл очишга интилиб қилинган таклифдир. Энг катта ваколатларга эга бўлган ва ўз мамлакатида энг масъулиятли мавқени эгаллаб турган давлат арбоблари бу қийин вазифаларни уддаламоқ учун анча катта имкониятга эга эканликлари шакшубҳасиз бўлса керак, деб ёзади Н. С. Хрушчев. Шу сабабли, бизнинг таклифимиз Сизга мақбул бўлмаганлигига афсусланамиз.

Н. С. Хрушчев ишонч билдириб айтадики, бош министр айтган фикрларнинг моҳияти 18 лар комитетининг ишида шахсан қатнашишга розилик бериб айтган писандаларида эмас, балки мана шу розиликнинг ўзидадир.

Н. С. Хрушчев энг муҳими — натижага эришиш, ёппасига ва батамом қуролсизланиш тўғрисида битимга келиш эканлигини қайд қилиб, бундай деб ёзади: Вазият шундай бўлаётирки, 18 лар комитети тузилганидан кейин министрлар сафарга биринчи бўлиб чиқадилар. Майли, денгизчилар айтганидек, уларнинг сафарига оқ йўл тилайлик.

Ўз-ўзидан маълумки, деб ёзади Н. С. Хрушчев, АҚШ ва Буюк Британиянинг ташқи ишлар министрлари 18 лар комитетининг иши бошланиш олдидан, Сиз таклиф қилганингиздек, СССР ташқи ишлар министри билан учрашишларига қарши эътирозлар йўқ.

* * *

Буюк Британия бош министри Г. Макмиллан Н. С. Хрушчевга юборган мактубида ҳукуматлар бошлиқларининг музокараларда шахсан қатнашуви ижобий аҳамиятга эга бўлиши мумкин бўлиб қолган тақдирда, ҳукуматлар бошлиқларининг қуролсизланиш тўғрисидаги музокараларида шахсан қатнашишга ўзининг тайёр эканлигини айтади. Бироқ, жаноб Макмиллан кенгаш ташқи ишлар министрлари даражасида бошлансин, деб таклиф қилади. (ТАСС).

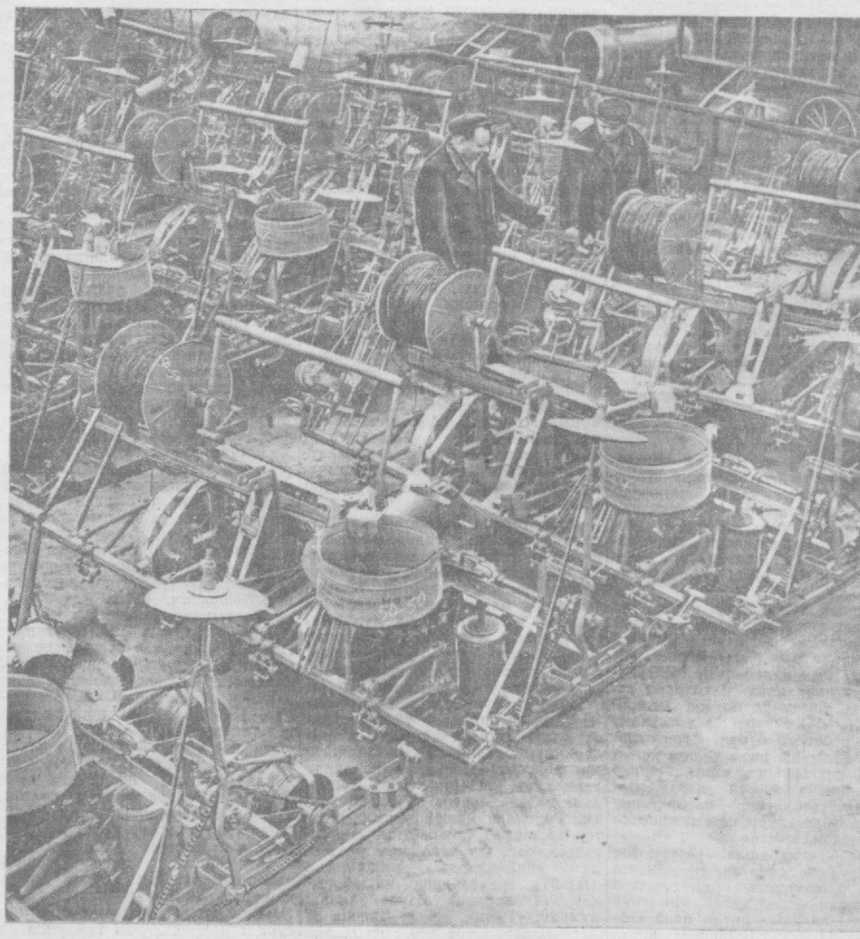

«Узбексельмаш» заводи коллективи етти йилликнинг тўртинчи йилини муваффақиятли бошлади: январь ва февраль ойи топшириқлари ошириб бажарилди. Сиз суратда кўриб турган механизмлар завод коллективи томонидан ишлаб чиқарилган чигитни аниқ экувчи сеялкалардир. Бу сеялкалар шу кунларда республикамиз колхоз ва совхозларига юборилмоқда.

Р. Шамсуддинов фотоси. (ЎзТАГ фотохроникаси).

ЎЗБЕКИСТОН ССР ҚИШЛОҚ ХЎЖАЛИК МЕҲНАТКАШЛАРИНИНГ 1962 ЙИЛГИ СОЦИАЛИСТИК МАЖБУРИЯТЛАРИ

(БОШИ БИРИНЧИ БЕТДА)

Соя, дуккакли экинлар, нўхат, қанд лавлаги каби қимматли экинлар экишни кенг миқёсда ўзлаштирамиз ва жорий қиламиз.

Бу тадбирларнинг ҳаммаси бу йил ем-хашак етиштиришни кескин суратда кўпайтириш, **камида 5 миллион 50 минг тонна силос бостириш, камида 3 миллион 750 минг тонна дағал хашак тайёрлаш** ва аралаш ем етиштиришни кескин суратда кўпайтириш имконини беради. Яйловларга сув чиқариш, уларни ўзлаштириш ва яхшилаш соҳасидаги ишларни кучайтириб юборамиз. **1 миллион гектар яйловни сув билан таъминлаймиз.**

Республикадаги колхоз ва совхозларда 1962 йили **146,4 минг тонна гўшт (сўйилган вазнда) ва 418,5 минг тонна сут етиштирилади.** Республиканинг колхоз ва совхозлари чорвачилик маҳсулотлари етиштириш ва сотишни бутун чоралар билан кўпайтириб, мол туёғи сонининг зарур миқдорда ортишини таъминлайдилар. **Хўжаликларнинг барча категорияларида қорамоллар 2 миллион 307 минг бошга, шу жумладан сигирлар 962 минг бошга, колхозларда ва давлат хўжаликларида эса қорамоллар 1 миллион 226 минг бошга, шу жумладан сигирлар 394,4 минг бошга, қўй ва эчкилар 8 миллион 920 минг бошга, колхоз ва давлат хўжаликларида эса 7 миллион 595 минг бошга, чўчқалар 469 минг бошга, паррандалар 2 миллион 971 мингтага етказилади.**

Бу йил чорва молларни урчитиб кўпайтирамиз, урғочи молларнинг қисир қолиши ва нобуд бўлишига йўл қўймаймиз, чорва молларнинг нобуд қилинишини хўжасизлик деб, давлат ва колхозларга бевосита зарар етказадиган бир ҳол деб ҳисоблаймиз.

Давлатга ўртадан юқори ва семиз гўшт топшириш учун молларни йил бўйи бўрдоқига боқиш, яйловда боқиб семиртириш ва ёш молларни ўстириш чораларини кўрамиз.

Гўштни шу йилнинг ўзидаёқ кўпайтириш учун муҳим аҳамиятга эга бўлган чорвачиликнинг тез етиладиган тармоқларини — чўчқачилик ва паррандачиликни тез ривожлантирамиз.

Сигирларни боғламай боқиш ва машиналар ёрдами билан соғиш каби прогрессив методларни кенг жорий қиламиз, ем-хашак тайёрлаш ва молларга бериш, чорвачилик фермаларида суғориш ва бошқа кўп меҳнат талаб этадиган оғир ишларни тобора механизациялаштирамиз. Наслчиликни кескин яхшилаймиз, сунъий қочириш ва СЖКни, эрта кўкламда қўзилатиш ва чорва молларни урчитиб кўпайтириш, парвариш қилиш ва асрашнинг бошқа прогрессив усулларини, чорвачилик усталарининг тажрибасини кенг ёямиз.

Аҳолининг эҳтиёжларини тўла таъминламоқ учун сабзавот, картошка, полиз экинлари ва бошқа озиқ-овқат экинлари етиштиришни кўпайтириш соҳасидаги ишимизнинг кескин яхшиланишига эришамиз.

Мева дарахтлари ва токларни яхши парвариш қиламиз ва улардан мўл ҳосил оламиз: Янги боғ ва токзорлар барпо қилиш планини ошириб бажарамиз, тоғли ерларда боғдорчилик ва узумчиликни янада ривожлантириш чораларини кўрамиз.

Колхозчилар ва совхоз ишчиларининг ўз меҳнати самараларидан моддий манфаатдорлигини ошириш мақсадида етиштирилган деҳқончилик ва чорвачилик маҳсулотларининг миқдори, сифати ва таннархига қараб ҳақ тўлашни кенг жорий қиламиз, маблағларни тежаб сарфлаш, барча қишлоқ хўжалик маҳсулотларининг таннархини камайтириш учун курашни авж олдирамиз.

Колхоз ва совхозларда меҳнатни ташкил қилиш формаларини янада такомиллаштиришга, комплекс механизациялашган бригадаларни мустаҳкамлашга алоҳида эътибор берамиз. Бригадаларда тракторчилар бошчилик қиладиган ва ўзига бириктиб берилган участкаларни ишлайдиган звенолар ташкил қиламиз.

Колхозлараро ишлаб чиқариш алоқаларини мустаҳкамлаш, колхозларнинг бўлинмас фондларидан самаралироқ фойдаланиб, бинокорлик материаллари ишлаб чиқариш, моллар ва паррандаларни боқиб семиртириш, қишлоқ хўжалик маҳсулотларини қайта ишлаш учун колхозлараро корхоналарни вужудга келтириш, қурилиш, электрлаштириш ишларини кенг ривожлантириш, ерларнинг мелиоратив ҳолатини яхшилаш соҳасидаги ишларимизни давом эттирамиз.

Қишлоқ хўжалик фани пахта, гўшт, сут ва бошқа қишлоқ хўжалик маҳсулотлари етиштиришни янада кўпайтириш соҳасидаги улкан вазифаларни амалга оширишда колхоз ва совхозларга амалий ёрдам бериши керак. Биз олимларни ишлаб чиқариш билан алоқани янада мустаҳкамлашга, фан ютуқлари ва илғор тажрибаларни колхоз ва совхозларда кенг пропаганда қилиш ва жорий этишга чақирамиз.

Республикамизнинг областлари ва Қорақалпоғистон АССР колхозчилари, совхоз ишчилари, механизаторлари қишлоқ хўжалиги ва сув хўжалиги мутахассислари КПСС XXII съезди олдимизга қўйган вазифаларни бажаришга ватанпарварларча зўр ғайрат билан интилиб, 1962 йил учун қуйидаги социалистик мажбуриятларни оладилар.

ТОШКЕНТ ОБЛАСТИ БЎЙИЧА

Гектар бошига 23 центнердан пахта етиштирилиб, давлатга 503 минг тонна пахта сотилади.

Пахта етиштириш ва ҳосилни йиғиштириб олишда прогрессив методлар кенг қўлланиб, 140 минг гектар майдонга чигит режа сими тортиб квадрат-уялаб экилади, шу жумладан 47,5 минг гектар майдонга белгиланган миқдорда уруғ ташлайдиган сеялкалар билан экилади, 180 минг гектар майдондаги ғўза узунасига ва кўндалангига парвариш қилинади, 36 минг гектар майдондаги ғўза машиналар билан чеканка қилинади, камида 140,5 минг тонна пахта машинада териб олинади. 109,8 минг гектар майдоннинг ҳосили машинада териш учун ажратилади ва ғўза баргларини ўз вақтида тўкиш учун дори сепилади. 361 минг тонна пахта қоп-қанорсиз ташилади.

1962 йилда гўшт етиштириш 31 минг тоннага, сут етиштириш 215 минг тоннага, тухум етиштириш 136 миллион донага, шу жумладан колхозларда ва давлат хўжаликларида гўшт етиштириш 22 минг тоннага, сут етиштириш 95 минг тоннага, тухум етиштириш 37 миллион донага етказилади.

Тошкент шаҳри аҳолисини ва областдаги бошқа саноат марказлари аҳолисини юқори сифатли сабзавот, картошка ва полиз экинлари маҳсулоти билан тўла таъминлаш чоралари кўрилади.

Давлатга 22 минг тонна гўшт, 64 минг тонна сут, 16,8 миллион дона тухум ва 1440 тонна жун сотилади.

Шу йилнинг охирига бориб, қорамоллар 290 минг бошга, қўй ва эчкилар 600 минг бошга, чўчқалар 115 минг бошга, шу жумладан колхозларда ва давлат хўжаликларида қорамоллар 145 минг бошга, шу ҳисобдан сигирлар 55 минг бошга, қўй ва эчкилар 448 минг бошга, чўчқалар 105 минг бошга, паррандалар 830 мингтага етказилади.

Фермаларни тўлдириш ва молларни ўстириш учун ишчилардан ва колхозчилардан камида 20 минг ёш қорамол ва 10 минг сигир сотиб олинади.

Ем-хашак базасини янада мустаҳкамлаш соҳасида зарур ишлар бажарилади.

1962 йилда ҳар гектаридан олинадиган думбул сўтали силосбоп маккажўхорининг ўртача ҳосили 450 центнерга ва беда пичани 80 центнерга етказилади, 800 минг тонна силос бостирилади ва 500 минг тонна дағал хашак тайёрланади.

Картошка етиштириш 153,3 минг тонна, сабзавот етиштириш 232 минг тонна, полиз экинлари маҳсулотлари етиштириш 164,3 минг тонна, мева ва узум етиштириш 85 минг тоннага етказилади. Давлатга 1260 тонна пилла сотилади.

230 минг тонна каноп пояси ва 1600 тонна каноп уруғи етиштирилиб, давлатга сотилади. Боғ ва токзорлар кенгайтирилади.

18,2 минг гектар янги ва партов ерлар ўзлаштирилади, Мирзачўлни ўзлаштириш, Тошкент сув омборини кенгайтириш. Мирзачўлдаги илгари суғориб келинган зонанинг мелиорация ҳолатини яхшилаш соҳасидаги ишлар янада кучайтирилади.

ФАРҒОНА ОБЛАСТИ БЎЙИЧА

Гектар бошига 24,3 центнер пахта етиштирилади, давлатга 458 минг тонна пахта сотилади.

131 минг гектар майдонга чигит режа сими тортиб квадрат-уялаб экилади, шу жумладан 47 минг гектарига белгиланган миқдорда уруғ ташлайдиган сеялкалар билан экилади, 158 минг гектар майдондаги ғўза икки томонлама ишланади, 20 минг гектар майдондаги ғўза машиналар билан чеканка қилинади. 54 минг гектар майдон машина теримига ажратилади. Ғўза баргларини тўкиш учун ўз вақтида дори сепилади, камида 60 минг тонна пахта машинада териб олинади ва 199 минг тонна пахта қоп-қанорсиз ташилади.

Суғориладиган ерларнинг мелиорация ҳолатини яхшилаш ва уларни сув билан кўпроқ таъминлаш соҳасида кўп иш қилинади, ерларнинг шўри ўз вақтида ва сифатли ювилади, сув ресурсларидан тўғри фойдаланилади.

1962 йилда гўшт етиштириш (сўйилган вазнда) 20 минг тоннага, сут етиштириш 124 минг тоннага, тухум етиштириш 65 миллион донага, шу жумладан колхозларда ва давлат хўжаликларида гўшт етиштириш 13.1 минг тоннага, сут етиштириш 53 минг тоннага, тухум етиштириш 6,4 миллион донага етказилади.

Давлатга 12,5 минг тонна гўшт. 37,5 минг тонна сут, 7,2 миллион дона тухум, 780 тонна жун сотилади, картошка етиштириш 39 минг тоннага, сабзавот етиштириш 87 минг тоннага, полиз экинлари маҳсулоти етиштириш 60 минг тоннага, мева ва узум етиштириш 53 минг тоннага етказилади.

Давлатга 3795 тонна пилла сотилади.

Шу йилнинг охиригача қорамоллар 269 минг бошга, қўй ва эчкилар 355 минг бошга, чўчқалар 42 минг бошга, шу жумладан колхозларда ва давлат хўжаликларида қорамоллар 126 минг бошга, шу жумладан сигирлар 45,4 минг бошга, қўй ва эчкилар 290 минг бошга, чўчқалар 42 минг бошга, паррандалар 225 мингтага етказилади.

Фермаларни тўлдириш ва молларни ўстириш учун ишчи ва колхозчилардан камида 18 минг бош ёш қорамол ва 7 минг бош сигир сотиб олинади.

Ем-хашак базасини янада мустаҳкамлаш соҳасида зарур ишлар қилинади.

Бу йил думбул сўтали силосбоп маккажўхорининг ўртача ҳосили гектар бошига 450 центнерга ва беда пичани 80 центнерга етказилади. 690 минг тонна силос бостирилади, 300 минг тонна хашак тайёрланади.

Боғлар ва токзорлар кенгайтирилади.

11,5 минг гектар янги ва партов ерлар ўзлаштирилади, Марказий Фарғона ерларини ўзлаштириш, Каркидон сув омбори ва Фрунзе насос станциясини қуриш ишлари тезлаштирилади.

АНДИЖОН ОБЛАСТИ БЎЙИЧА

1962 йилда 770 минг тонна пахта етиштирилиб, давлатга сотилади. Ҳар гектар ердан олинадиган пахта ҳосили 27,1 центнерга етказилади.

Пахта етиштириш ва ҳосилни йиғиб олишни комплекс механизациялашни кенг қўлланиб, андижонликлар 237 минг гектар майдонга чигитни режа сими тортиб квадрат-уялаб экадилар, шу жумладан 58 минг гектар майдонга белгиланган миқдорда уруғ ташлайдиган сеялка билан чигит экилади, 262 минг гектар майдондаги ғўза икки томонлама ишланади, 21 минг гектар майдондаги ғўза механизация воситасида чеканка қилинади. 83 минг гектар майдондаги ҳосил машина теримига ажратилади, бу майдонлар ўз вақтида дориланади. Камида 116 минг тонна пахта машинада териб олинади. 312 минг тонна пахта қоп-қанорсиз ташилади.

Суғориладиган ерларнинг мелиорация ҳолатини яхшилаш ва сув билан таъминлаш учун зарур ишлар бажарилади, сув ресурсларидан, хусусан Қорадарёнинг сувидан тўғри фойдаланилади.

Гўшт етиштириш (сўйилган вазнда) 23,2 минг тоннага, сут етиштириш 125 минг тоннага, тухум етиштириш 70 миллион донага, шу жумладан колхозларда ва давлат хўжаликларида гўшт етиштириш 16,1 минг тоннага, сут етиштириш 60 минг тоннага, тухум етиштириш 11 миллион донага етказилади.

Давлатга 16,5 минг тонна гўшт, 46,5 минг тонна сут, 11 миллион дона тухум, 1150 тонна жун сотилади.

Шу йилнинг охирига келиб қорамоллар 281 минг бошга, қўй ва эчкилар 550 минг бошга, чўчқалар 53 минг бошга, шу жумладан колхозларда ва давлат хўжаликларида қорамоллар 145 минг бошга, шундан сигирлар 53 минг бошга, қўй ва эчкилар 469 минг бошга, чўчқалар 53 минг бошга, паррандалар 250 мингтага етказилади.

Фермаларни тўлдириш ва молларни ўстириш учун колхозчилардан ва ишчилардан камида 20 минг бош ёш қорамол, 5 минг бош сигир сотиб олинади.

Озуқа базасини мустаҳкамлаш чоралари кўрилади.

1962 йилда ҳар гектар ердан 515 центнер думбул сўтали маккажўхори ва 80 центнер беда пичани олинади, бир миллион тонна силос бостирилади, 350 минг тонна хашак тайёрланади.

1962 йилда 37,5 минг тонна картошка, 108 минг тонна сабзавот, 105 минг тонна полиз экинлари маҳсулоти, 80 минг тонна мева ва узум етиштирилади. 3558 тонна пилла етиштириб, давлатга сотилади.

Боғ ва токзорлар кенгайтирилади.

10,5 минг гектар янги ва партов ерлар ўзлаштирилади, Марказий Фарғонани ўзлаштириш ишлари кучайтирилади.

САМАРҚАНД ОБЛАСТИ БЎЙИЧА

Бу йил ҳар гектар ердан 21,6 центнердан пахта етиштирилади ва давлатга 405 минг тонна пахта сотилади.

Пахта етиштириш ва ҳосилни йиғиштириб олишнинг прогрессив методларини кенг қўлланиб, 100 минг гектар майдонга чигит режа сими тортиб квадрат-уялаб, шу жумладан 32 минг гектар майдонга белгиланган миқдорда уруғ ташлайдиган сеялкалар билан чигит экилади, 165 минг гектар майдондаги ғўза икки томонлама ишланади, 18 минг гектар майдондаги ғўза машиналар ёрдамида чеканка қилинади, камида 64,7 минг тонна пахта машинада териб олинади. 53,7 минг гектар майдондаги ҳосил машина теримига ажратилади, бу ерлар ўз вақтида дориланади. 149,4 минг тонна пахта қоп-қанорсиз ташилади.

Сув билан таъминлашни яхшилаш ва сув ресурсларидан тўғри фойдаланиш ишлари бажарилади.

1962 йилда гўшт етиштириш (сўйилган вазнда) 36,6 минг тоннага, сут етиштириш 180 минг тоннага, тухум етиштириш 94 миллион донага, шу жумладан, колхозларда ва давлат хўжаликларида гўшт етиштириш 29,4 минг тоннага, сут етиштириш 68 минг тоннага, тухум етиштириш 26 миллион донага етказилади.

Давлатга 35 минг тонна гўшт, 59 минг тона сут, 21 миллион дона тухум, 5400 тонна жун сотилади.

Шу йилнинг охирига келиб қорамоллар 442 минг бошга, қўй ва эчкилар 2 миллион бошга, чўчқалар 109 минг бошга, шу жумладан колхозларда ва давлат хўжаликларида қорамоллар 226 минг бошга, шундан сигирлар 65 минг бошга, қўй ва эчкилар 1 миллион 763 минг бошга, чўчқалар 108 минг бошга, паррандалар 563 мингтага етказилади.

Фермаларни тўлдириш ва молларни ўстириш учун колхозчилардан ва ишчилардан камида 32 минг бош ёш қорамол, 8 минг бош сигир сотиб олинади.

Озуқа базасини янада мустаҳкамлаш чоралари кўрилади.

1962 йилда думбул сўтали силосбоп маккажўхорининг ўртача ҳосили гектар бошига 450 центнерга ва беда пичани 75 центнерга етказилади, 670 минг тонна силос бостирилади, 650 минг тонна хашак тайёрланади.

Самарқанд шаҳри ва областдаги бошқа шаҳарлар ва район марказлари аҳолиси юқори сифатли арзон сабзавот, картошка, полиз экинлари ва бошқа озиқ-овқат маҳсулотлари билан таъминланади. Картошка етиштириш 44 минг тоннага, сабзавот етиштириш 98 минг тоннага, полиз экинлари маҳсулоти етиштириш 82 минг тоннага, мева ва узум етиштириш 92 минг тоннага етказилади.

Боғ ва токзорлар кенгайтирилади.

Давлатга 1705 тонна пилла сотилади.

4,8 минг тонна юқори сифатли тамаки етиштирилиб, давлатга сотилади.

10 минг гектар янги ва партов ер ўзлаштирилади. Хўжахатирчи каналини қуриш, Дарғом сув трактини ва Зарафшон дарёсидаги Биринчи май тўғонини реконструкция қилиш ишлари кучайтирилади.

БУХОРО ОБЛАСТИ БЎЙИЧА

Гектар бошига 20,7 центнердан пахта етиштирилади ва давлатга 307 минг тонна пахта сотилади.

Пахтачиликда меҳнат унумдорлигини кескин суратда ошириш мақсадида 90 минг гектар майдонга режа сими тортиб квадрат-уялаб, шу жумладан 30 минг гектар майдонга белгиланган миқдорда уруғ ташлайдиган сеялкалар билан чигит экилади, 132 минг гектар майдондаги ғўза икки томонлама ишланади, 12 минг гектар майдондаги ғўза машиналар ёрдамида чеканка қилинади, камида 40 минг тонна пахта машинада териб олинади. 38 минг гектар майдон машина теримига ажратилиб, ғўза баргини тўктириш учун ўз вақтида дориланади. 117 минг тонна пахта қоп-қанорсиз ташилади.

Ернинг мелиорация ҳолатини яхшилашга, ернинг шўрини яхшилаб ювишга катта эътибор берилади, экинларни суғориш учун сувдан тежамли фойдаланилади, ғўза парвариши суғориш билан бирга қўшиб олиб борилади.

1962 йилда гўшт етиштириш (сўйилган вазнда) 22,6 минг тоннага, сут етиштириш 86 минг тоннага, тухум етиштириш 45 миллион донага, шу жумладан колхозларда ва давлат хўжаликларида гўшт етиштириш 18,4 минг тоннага, сут етиштириш 35 минг тоннага, тухум етиштириш 11 миллион донага етказилади.

Давлатга 20 минг тонна гўшт, 32 минг тонна сут, 8 миллион дона тухум, 6180 тонна жун сотилади.

Шу йилнинг охирига келиб қорамоллар 227 минг бошга, қўй ва эчкилар 2 миллион 220 минг бошга, чўчқалар 25 минг бошга, шу жумладан колхозларда ва давлат хўжаликларида қорамоллар 112 минг бошга, шу ҳисобдан сигирлар 33 минг бошга, қўй ва эчкилар 2 миллион 20 минг бошга, чўчқалар 25 минг бошга, паррандалар 308 мингтага етказилади.

Фермаларни тўлдириш ва молларни ўстириш учун ишчилар ва колхозчилардан 16 минг бош ёш қорамол ва 4 минг бош сигир сотиб олинади.

Озуқа базасини янада мустаҳкамлаш учун зарур ишлар бажарилади.

1962 йилда ҳар гектар ердан олинадиган думбул сўтали маккажўхорининг ўртача ҳосили 450 центнерга ва беда пичани 75 центнерга етказилади, 580 минг тонна силос бостирилади ва 550 минг тонна дағал хашак тайёрланади.

Картошка етиштириш 10,5 минг тоннага, сабзавот етиштириш 41 минг тоннага, полиз экинлари етиштириш 48,3 минг тоннага, мева ва узум етиштириш 24 минг тоннага етказилади. Давлатга 1685 тонна пилла сотилади.

Боғлар ва токзорлар кенгайтирилади.

Аму-Қоракўл каналида Олот насос станцияси қурилиши тугалланади, қоракўл қўйлар боқиладиган 746 минг гектар яйловга сув чиқарилади ва ўзлаштирилади.

СУРХОНДАРЁ ОБЛАСТИ БЎЙИЧА

1962 йилда ҳар гектар ердан ўрта ҳисобда 23,7 центнердан пахта етиштирилади ва давлатга 417 минг тонна пахта, шу жумладан 90 минг тонна ингичка толали пахта сотилади.

118 минг гектар майдонга режа сими тортиб, квадрат-уялаб, шу жумладан 34,5 минг гектар майдонга белгиланган миқдорда уруғ ташлайдиган сеялкалар билан чигит экилади, 160 минг гектар майдондаги ғўза икки томонлама ишланади, 14 минг гектар майдондаги ғўза машиналар билан чеканка қилинади. Камида 42,8 минг тонна пахта машинада териб олинади. Машина теримига 37,5 минг гектар майдон ажратилади, ғўза баргларини тўктириш учун бу майдонлар ўз вақтида дориланади. 119,6 минг тонна пахта қоп-қанорсиз ташилади.

Ерларнинг мелиорация ҳолати яхшиланади, сув билан кўпроқ таъминлаш чоралари кўрилади.

1962 йилда гўшт етиштириш 38 минг тоннага, сут етиштириш 126 минг тоннага, тухум етиштириш 83 миллион донага, шу жумладан колхозларда ва давлат хўжаликларида гўшт етиштириш 29,3 минг тоннага, сут етиштириш 50 минг тоннага, тухум етиштириш 16,5 миллион донага етказилади.

Давлатга 34 минг тонна гўшт, 54 минг тонна сут, 21 миллион дона тухум, 5900 тонна жун сотилади.

Шу йилнинг охирига келиб қорамоллар 367 минг бошга, қўй ва эчкилар 2 миллион 410 минг бошга, чўчқалар 96 минг бошга, шу жумладан колхозларда ва давлат хўжаликларида қорамоллар 216 минг бошга, шу ҳисобдан сигирлар 64 минг бошга, қўй ва эчкилар 2 миллион 50 минг бошга, чўчқалар 96 минг бошга, паррандалар 500 мингтага етказилади.

Фермаларни тўлдириш ва молларни ўстириш учун ишчилар ва колхозчилардан 32 минг бош ёш қорамол, 8 минг бош сигир сотиб олинади.

Озуқа базасини янада мустаҳкамлаш учун зарур ишлар бажарилади.

1962 йилда думбул сўтали силосбоп маккажўхорининг ўртача ҳосили гектар бошига 510 центнерга ва суғориладиган ерларда беда пичани гектар бошига 80 центнерга етказилади, 560 минг тонна силос бостирилади, 750 минг тонна дағал хашак тайёрланади.

Картошка етиштириш 19 минг тоннага, сабзавот етиштириш 69,3 минг тоннага, полиз экинлари маҳсулоти етиштириш 74,7 минг тоннага, мева ва узум етиштириш 52 минг тоннага етказилади. Давлатга 1225 тонна пилла сотилади.

Боғлар ва токзорлар кенгайтирилади.

25 минг гектар янги ва партов ерлар ўзлаштирилади. Жанубий Сурхон сув омборининг биринчи навбати қуриб битказилади, Чимқўрғон сув омбори қурилиши тугалланади, Қарши гидроузели қурилади.

ХОРАЗМ ОБЛАСТИ БЎЙИЧА

Ҳар гектар ердан ўрта ҳисобда 29 центнердан пахта етиштирилади ва давлатга 290 минг тонна пахта сотилади.

Пахта етиштиришда прогрессив методлар ва ҳосилни машинада йиғиштириб олиш усули кенг қўлланилиб, қуйидаги кўрсаткичларга эришиш таъминланади: 80 минг гектар майдонга режа сими тортиб квадрат-уялаб чигит экилади, жумладан 19 минг гектар майдонга белгиланган миқдорда уруғ ташлайдиган сеялкалар билан чигит экилади, 83 минг гектар майдондаги ғўза икки томонлама парвариш қилинади, 8 минг гектар майдондаги ғўза машиналар билан чеканка қилинади. Машинада пахта териш учун 37 минг гектар майдон ажратилади, ғўза баргларини тўктириш учун ўз вақтида дориланади, камида 48 минг тонна пахта машинада терилади. 117 минг тонна пахта қоп-қанорсиз ташиб олинади.

Ерларнинг мелиорация ҳолатини яхшилаш соҳасидаги ишлар кучайтириб юборилади, ер ости сувларининг кўтарилишига йўл қўйилмайди, шўрхок ерларнинг шўри ювилади, ғўза парвариши суғориш билан бирга қўшиб олиб борилади.

1962 йилда 8,9 минг тонна гўшт (сўйилган вазнда), 56 минг тонна сут, 30 миллион дона тухум, шу жумладан колхозларда ва давлат хўжаликларида 7 минг тонна гўшт, 22 минг тонна сут, 6 миллион дона тухум етиштирилади.

Давлатга 7 минг тонна гўшт, 16 минг тонна сут, 4 миллион дона тухум, 450 тонна жун сотилади.

Шу йилнинг охирига келиб қорамоллар 186 минг бошга, қўй ва эчкилар 235 минг бошга, чўчқалар 20 минг бошга етказилади, шу жумладан колхозларда ва давлат хўжаликларида қорамоллар 101 минг бошга, шу ҳисобдан сигирлар 29 минг бошга, қўй ва эчкилар 176 минг бошга, чўчқалар 20 минг бошга, паррандалар 122 мингтага етказилади.

Фермаларни тўлдириш ва молларни ўстириш учун ишчилар ва колхозчилардан 12 минг бош ёш қорамол, 3 минг бош сигир сотиб олинади.

Озуқа базаси янада мустаҳкамланади.

1962 йилда думбул сўтали силосбоп маккажўхорининг ўртача ҳосили гектар бошига 450 центнерга ва беда пичани 80 центнерга етказилади, 400 минг тонна силос бостирилади, 300 минг тонна дағал хашак тайёрланади.

Картошка етиштириш 10 минг тоннага, сабзавот етиштириш 16 минг тоннага, полиз экинлари маҳсулоти етиштириш 41 минг тоннага, мева ва узум етиштириш 10 минг тоннага етказилади. Давлатга 1020 тонна пилла сотилади.

Боғлар ва токзорлар кенгайтирилади.

Дарёлик қурилиши ва Озерний коллекторининг иккинчи навбат қурилиши жадаллаштирилади.

ҚОРАҚАЛПОҒИСТОН АССР БЎЙИЧА

Ҳар гектар ердан ўрта ҳисобда 18 центнердан пахта етиштирилади ва давлатга 240 минг тонна пахта сотилади.

Колхоз ва совхозларда меҳнат унумдорлигини янада ошириш мақсадида 104 минг гектар майдонга режа сими тортиб квадрат-уялаб чигит экилади, шу жумладан 32 минг гектар майдонга белгиланган миқдорда уруғ ташлайдиган сеялкалар билан чигит экилади, 110 минг гектар майдондаги ғўза икки томонлама ишланади, 11 минг гектар майдондаги ғўза машиналар билан чеканка қилинади, камида 38 минг тонна пахта машинада териб олинади. 47 минг гектар майдоннинг ҳосили машинада териш учун ажратилади ва ғўза баргларини тўктириш учун ўз вақтида дори сепилади. 125 минг тонна пахта қоп-қанорсиз ташилади.

Ернинг мелиоратив ҳолати яхшиланади, ернинг шўри тозалаб ювилади, ўғитлардан тўла фойдаланилади.

1962 йилда гўшт етиштириш 14,7 минг тоннага, сут етиштириш 88 минг тоннага, тухум етиштириш 42 миллион донага, шу жумладан колхозларда ва давлат хўжаликларида гўшт етиштириш 11,1 минг тоннага, сут етиштириш 35.5 минг тоннага, тухум етиштириш 6,1 миллион донага етказилади.

Давлатга 13 минг тонна гўшт, 31 минг тонна сут, 6 миллион дона тухум, 1200 тонна жун сотилади.

Шу йилнинг охирига келиб қорамоллар 245 минг бошга, қўй ва эчкилар 535 минг бошга, чўчқалар 21 минг бошга, шу жумладан колхозларда ва давлат хўжаликларида қорамоллар 155 минг бошга, шу ҳисобдан сигирлар 50 минг бошга, қўй ва эчкилар 379 минг бошга, чўчқалар 21 минг бошга, паррандалар 228,6 мингтага етказилади.

Фермаларни тўлдириш ва молларни ўстириш учун ишчилар ва колхозчилардан 17 минг ёш қорамол ва 3 минг сигир сотиб олинади.

Озуқа базаси мустаҳкамланади. 1962 йилда думбул сўтали силосбоп маккажўхорининг ҳар гектаридан олинадиган ўртача ҳосил 415 центнерга ва беда пичани 70 центнерга етказилади. 350 минг тонна силос бостирилади, 350 минг тонна дағал хашак тайёрланади.

Картошка етиштириш 23 минг тоннага, сабзавот етиштириш 25 минг тоннага, полиз экинлари маҳсулоти етиштириш 39 минг тоннага, мева ва узум етиштириш 4 минг тоннага етказилади. Давлатга 510 тонна пилла сотилади.

Боғлар ва токзорлар анча кенгайтирилади.

3,8 минг гектар янги ва партов ерлар ўзлаштирилади. Ленин номли каналда кучли стационар насос станцияси қурилади. Равшан каналидан кўпроқ сув оқизиш тадбирлари кўрилади.

* * *

Пахта ва бошқа қишлоқ хўжалик маҳсулотлари етиштиришни янада кўпайтириш вазифаларини ҳал этишда пахтакор республикалар қишлоқ меҳнаткашларининг социалистик мусобақаси жуда катта роль ўйнайди.

Биз пахта, гўшт, сут, узум, мева, сабзавот ва бошқа қишлоқ хўжалик маҳсулотлари етиштиришни кўпайтириш учун қардош Тожикистон, Туркманистон, Озарбайжон, Қозоғистон ва Қирғизистон қишлоқ хўжалик меҳнаткашлари билан традицион социалистик мусобақани давом эттирамиз.

Биз республикамиз қишлоқ хўжалигининг барча меҳнаткашларига мурожаат қилиб, коммунистик жамият қурилишининг КПСС XXII съезди қабул қилган улуғвор программасини амалга оширишда муносиб ҳиссаларини қўшишга чақирамиз.

Жонажон коммунистик партиямизни ва унинг ленинчи Марказий Комитетини, жонажон Совет ҳукуматини ишонтириб айтамизки, олинган мажбуриятларни бажариш учун куч ва ғайратимизни аямаймиз, улуғ Ватанимизнинг шон-шуҳратини оширишни ва бутун халқнинг манфаатларини кўзлаб, 1962 йилда пахта, чорвачилик маҳсулотлари ва бошқа қишлоқ хўжалик маҳсулотлари етиштиришни кўпайтиришда олға қараб катта қадам қўйилишини таъминлаймиз, коммунизмнинг моддий-техника базасини яратишга муносиб ҳисса қўшамиз.

БУ СОЦИАЛИСТИК МАЖБУРИЯТЛАР 1962 ЙИЛ 17 ФЕВРАЛДА ЎЗБЕКИСТОН ҚИШЛОҚ ХЎЖАЛИГИ ХОДИМЛАРИ КЕНГАШИДА МУҲОКАМА ЭТИЛИБ, ҚАБУЛ ҚИЛИНГАН.

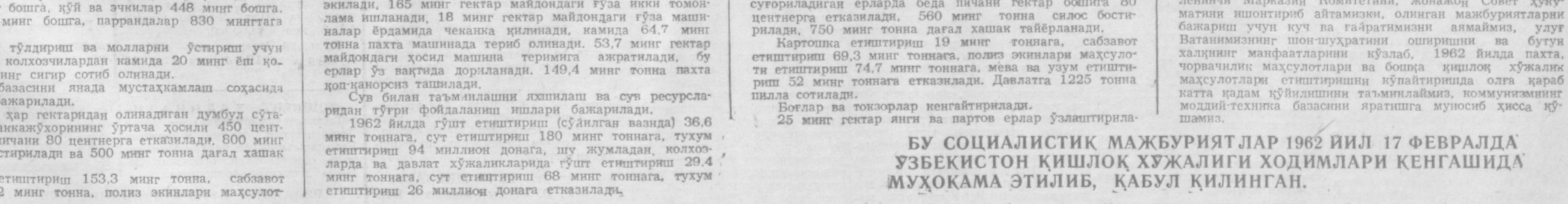

ҚИШЛОҚ ХЎЖАЛИГИНИ РИВОЖЛАНТИРИШДА ЯНГИ МАРРАЛАР САРИ!

Шу кунларда областимиз меҳнаткашлари КПСС Марказий Комитети Пленумининг материалларини зўр қизиқиш билан ўрганмоқдалар. Суратда: Қуйи Чирчиқ районидаги Красин номли колхоз партия ташкилотининг секретари ўртоқ Ю. Дусейнов (чапда) колхозчиларга КПСС МК Пленумининг материалларини ўқиб эшиттирмоқда.

А. Абалян фотоси.

Пленумга муносиб совға

Оққўрғон райони тайёрлов идорасининг коллективи Совет Иттифоқи Коммунистик Партияси Марказий Комитетининг март Пленумини муносиб совғалар билан кутиб олиш учун белни маҳкам боғлаб ишга киришган эди. Бу меҳнатсевар коллектив ўтган икки ой давомида кўрсатган фидокорлиги туфайли партиямиз Марказий Комитетининг Пленумини ёруғ юз билан, муносиб совғалар билан кутиб олишга муваффақ бўлди.

Район тайёрлов идораси биринчи квартал учун белгиланган планга мувофиқ колхоз ва совхозлардан 230 минг дона тухум харид қилиб олиши керак эди. 1 мартга қадар ҳаммаси бўлиб 232 минг дона тухум тайёрланди ва берилган топшириқ ошириб адо этилди.

Тайёрлов идорасининг коллективи қўлга киритилган ютуқларни бундан кейин яна ҳам мустаҳкамлаш мақсадида 1 Май байрамига қадар тухум тайёрлаш бўйича берилган йиллик планни бажариш юзасидан зиммасига юксак мажбурият олди. Тайёрлов идорасининг коллективи КПСС Марказий Комитетининг март Пленуми белгилаб берган вазифаларни амалга ошириш йўлида фидокорона меҳнат қилиб, ўз сўзининг устидан албатта чиқади.

Р. СУЯРҚУЛОВ, С. МУСТАФОЕВ.

БАРАКАЛИ ХИРМОН КЎТАРАМИЗ

Ўз ишини давом эттираётган КПСС Марказий Комитетининг март Пленуми материаллари биз пахтакорларни ғоят руҳлантириб юборди. Пленумда халқимизни қишлоқ хўжалик маҳсулотлари билан мўл-кўл таъминлаш масаласи кўрилмоқда. Шундай экан, биз ҳам пахта ҳосилдорлигини янада оширишимиз керак.

Бригадамиз пахтакорлари ўтган йили 78 гектар ерга чигит экиб, ҳалол меҳнат қилдилар. Натижада ҳар гектардан 35 центнердан ҳосил кўтардик. Бу кўрсаткич биз учун охирги марра бўлиб қололмайди.

Етти йилликнинг тўртинчи йилида ҳар гектар ердан 40 центнердан «оқ олтин» кўтаришга аҳд қилганмиз. Бу ҳосил ўз-ўзидан келмайди, бунинг учун астойдил меҳнат қилишимиз керак.

Бизда чигит экиладиган майдонлар эрта куздаёқ сифатли шудгорлаб қўйилган. Деҳқонларимизнинг, ерни тўйдирсанг, элни тўйдиради, деган оқилона гапи бор. Ана шунга амал қилиб, ҳайдашдан олдин ҳар гектар ерга 250—300 килограммдан фосфор, 6—8 тоннадан маҳаллий ўғит солдик. Суғориш шохобчаларини аллақачон тартибга солиб қўйганмиз. Қўлимиздаги мавжуд техникани сифатли ремонт қилиб, кўкламги чигит экиш кампаниясига тайёрлаб қўйдик.

Барча майдонга чигитни 60х50 схемасида квадрат-уялаб экамиз. Шу кунларда бизнинг диққат-эътиборимиз тупроқда етарли нам тўплашга қаратилган. Шунинг учун ҳам барча майдонни сифатли бороналаяпмиз. Бундай қилинганда ерда нам узоқ вақт сақланади.

Бизнинг мақсадимиз халққа арзон ва сифатли пахта етказиб беришдир. Ана шу мақсадга эришиш учун ғўза қатор ораларига фақат техника ёрдамида икки томонлама ишлов берамиз. Етиштирилган ҳосилнинг 70 процентдан кўпроғини машина билан териб оламиз.

Инсониятнинг порлоқ истиқболи бўлган коммунизмни ҳар бир совет кишиси ўзининг ҳалол меҳнати билан қуради. Биз ҳам коммунизм қуришдан иборат умумхалқ курашига ўзимизнинг муносиб ҳиссамизни қўшиш йўлида баракали меҳнат қилаверамиз.

Р. ИСҲОҚОВ,
Чиноз районидаги «Қизил Октябрь» колхози трактор-далачилик бригадасининг бошлиғи.

АМАЛИЙ ИШ БИЛАН

Шу кунларда Юқори Чирчиқ районидаги Свердлов номли колхознинг ўртоқ Д. Ким раҳбарлик қилаётган бригада далаларида бўлсангиз, қизғин меҳнатнинг гувоҳи бўласиз. КПСС Марказий Комитетининг март Пленуми материалларидан руҳланган азамат пахтакорлар дала ишларини қизитиб юбордилар.

Бригаданинг азамат деҳқонлари ўтган йили 125 гектар ерга чигит экиб, астойдил меҳнат қилдилар. Ёз бўйи қилинган баракали меҳнат зое кетмади. Улар ҳар гектар ердан 35 центнердан «оқ олтин» кўтардилар.

Улар ўтган йилги бу ютуқларни янада мустаҳкамлаб, етти йилликнинг тўртинчи йилида ҳар гектар ердан 40 центнердан ҳосил кўтаришга аҳд қилганлар. Ана шу сўзнинг устидан чиқиш мақсадида бригада механизаторлари эрта куздаёқ барча майдонни сифатли шудгорлаб қўйдилар. Ҳайдашдан аввал ернинг шароитига қараб 200-250 килограммдан фосфор, 5-7 тоннадан маҳаллий ўғит берилди. Суғориш шохобчалари аллақачоноқ тартибга солиб қўйилган. Мавжуд техника кўкламги экиш кампаниясига тайёр. Бригада пахтакорлари ерда етарли нам сақлаш мақсадида шу кунларда барча майдонни сифатли борона қилишмоқда.

Сўзи билан иши бир бўлган бу азамат деҳқонлар албатта халқ олдида берган сўзларининг устидан чиқадилар.

С. НИЗОМБОЕВА, М. ТУРОБОВА.

Социализм қишлоқ хўжалиги соҳасида ҳам капитализмдан ўзиб кетади

☆ ☆ ☆

КПСС МК Пленуми тўғрисида чет элларда баён этилган фикрлар

БОЛГАРИЯ

СОФИЯ, (ТАСС). Болгария матбуоти КПСС Марказий Комитети Пленумининг ишини кенг ёритмоқда. «Работническо дело», «Земеделско знаме», «Отечествен фронт» газеталари ва бошқа газеталар бугун Пленумнинг очилиши тўғрисидаги информацион билдиришни, Н. С. Хрушчев докладининг батафсил баёнини эълон қилдилар.

«Земеделско знаме» газетаси ўзининг Пленумга бағишланган бош мақоласида Пленумнинг бутун иши инсон бахт-саодати тўғрисида, совет жамияти учун қишлоқ хўжалик маҳсулотлари мўл-кўлчилигини вужудга келтириш тўғрисида ғамхўрлик руҳи билан суғорилган, деб таъкидлайди.

ГДР

БЕРЛИН, (ТАСС). Берлин демократик матбуоти КПСС Марказий Комитети Пленумининг ишини кенг ёритмоқда. «Нейес Дейчланд» газетаси бутун бир саҳифасини Пленум материалларига бағишлади. Газета Катта Кремль саройида Пленум мажлисининг бошланиши тўғрисида информацион билдиришни ва КПСС Марказий Комитетининг Биринчи секретари Н. С. Хрушчевнинг докладини эълон қилди. «Нейес Дейчланд» газетаси Н. С. Хрушчевнинг Совет Иттифоқи саноати қониқарли ривожланиб борганлиги, бироқ коммунизмнинг моддий техника базасини яратмоқ учун қишлоқ хўжалигини ҳам тез ривожлантириш талаб қилинганлиги ҳақидаги сўзларини алоҳида уқтириб кўрсатади.

Бошқа газеталар КПСС Марказий Комитетининг Биринчи секретари доклади баёнини қуйидаги сарлавҳалар остида босиб чиқардилар: «Никита Хрушчев: Бизнинг қишлоқ хўжалигимиз ғалаба қилади!» («Берлинер цейтунг»), «Бизнинг қурилишимиз—ҳаммани рағбатлантиради» («Трибюне»), «КПСС қишлоқ хўжалиги масалаларини муҳокама қилмоқда» («Юнге вельт»).

ВЕНГРИЯ

БУДАПЕШТ, (ТАСС). Н. С. Хрушчевнинг КПСС Марказий Комитети Пленумида қилган доклади Будапештда чиқадиган газеталарнинг диққат марказида турибди.

«Социализм қишлоқ хўжалиги соҳасида ҳам капитализмдан ўзиб кетади», — деб таъкидлайди «Непсабадшаг» газетаси Н. С. Хрушчев доклади баёнининг сарлавҳасида. Совет Иттифоқида қишлоқ хўжалиги ривожланиши учун чексиз имкониятларга эга. Халқнинг моддий фаровонлиги қишлоқ хўжалигига анча даражада боғлиқдир, деб таъкидлайди газета.

РУМИНИЯ

БУХАРЕСТ, (ТАСС). Совет Иттифоқи Коммунистик партияси Марказий Комитетининг Пленуми Руминия Халқ Республикаси меҳнаткашлари ўртасида зўр қизиқиш туғдирди. Пленумнинг очилиши тўғрисидаги хабар Бухарест радиоси ва телевидениеси орқали бир неча марта эшиттирилди, шунингдек «Информация Букурештулей» кечки газетасида эълон қилинди.

Бугун босилиб чиққан марказий газеталар Пленумнинг иши бошланганлиги тўғрисидаги ҳисоботни ҳамда КПСС Марказий Комитетининг Биринчи секретари Н. С. Хрушчев докладининг кенг баёнини «Ҳамма нарса инсон учун, инсон бахт-саодати учун» («Скинтейя»), «Совет қишлоқ хўжалигини янада зўр куч билан юксалтириш сари» («Апэраря патрией») деган катта сарлавҳалар остида эълон қилдилар.

Совет Иттифоқи Коммунистик партияси коммунистик жамият қуришни меҳнаткашлар моддий фаровонлигини таъминлаш ва уларнинг маданий савиясини ошириш билан боғлайди, деб таъкидлайди «Скинтейя» газетаси. Н. С. Хрушчев доклади, — деб ёзади газета, — қишлоқ хўжалигини юксалтиришда мислсиз чўққиларга эришишга даъват этувчи оташин чақириқдир.

ПОЛЬША

ВАРШАВА, (ТАСС). Совет Иттифоқи Коммунистик партияси Марказий Комитетининг Пленуми, Марказий Комитет Биринчи секретари Н. С. Хрушчевнинг Пленумда қилган доклади Польшада зўр қизиқиш туғдирди. Польша матбуоти, радиоси ва телевидениеси Н. С. Хрушчевнинг Пленумда қилган докладига муҳим ўрин ажратмоқда. «Трибуна люду», «Жице Варшави», «Жолнеж вольности» газеталари ва бошқа газеталар Н. С. Хрушчев докладининг баёнини бир-икки саҳифа ҳажмида босиб чиқардилар.

Н. С. Хрушчев доклади, деб таъкидлайди «Штандар млодих» газетаси, территориал колхоз-совхоз ишлаб чиқариш бошқармаларини тузиш йўли билан қишлоқ хўжалигини бошқаришни қайта ташкил қилишнинг конкрет программасини ўз ичига олган.

КПССнинг мақсади, деб таъкидлайди «Жице Варшави» газетаси, меҳнаткашларнинг ҳам моддий, ҳам маънавий эҳтиёжларини тобора тўлиқ қондиришдан иборат. Н. С. Хрушчев партия Программаси коммунизмнинг моддий техника базасини қуришдан иборат асосий вазифани ҳисобга олмаганида эди, у марксча фан ижоди бўлмас эди, деб таъкидлади.

КУБА

ГАВАНА, 7 март. (ТАСС). КПСС Марказий Комитетининг Пленумига Кубада ғоят қизиқиб қарамоқдалар. Гаванада чиқадиган газеталар Пленумнинг очилганлиги тўғрисидаги ахборотни ва Н. С. Хрушчевнинг докладини биринчи саҳифаларда босиб чиқардилар. «Нотисиас де ой», «Революсьон мундо» газеталарининг икки саҳифасида докладнинг ТАСС томонидан берилган муфассал баёни эълон қилинди. «Нотисиас де ой» газетаси докладнинг сарлавҳасига «СССРда коммунизм қурилиши — ер юзидаги миллион-миллион кишилар учун илҳомбахш намунадир» деган сўзларни ёзиб чиқарди. «Революсьон» газетаси бутун биринчи саҳифасига катта ҳарфлар билан «Хрушчевнинг муҳим доклади. Социализмнинг куч-қудрати — агрессия йўлидаги тўсиқдир» деган сарлавҳа қўйган

Телеграф хабар қилади

✦ Америка агентликларининг мухбирлари Покистон ҳукумати Мўғулистон Халқ Республикасини расмий равишда таниганлигини Карачидан хабар қилдилар.

✦ Стокгольмда «Швеция-СССР» жамиятлари иттифоқининг конгресси ўз ишини тамомлади. Жамиятлар иттифоқи правлениесининг тўрт йиллик иш якуни муҳокама қилинди. Жамиятнинг фаолияти Швеция билан Совет Иттифоқи ўртасида маданий алоқаларни ва спорт алоқаларини мустаҳкамлашга қаратилган бўлди.

✦ 11 мартдан 15 мартгача Флоренцияда «Ёзувчи, кино, радио ва телевидение» деган темага бағишлаб, ёзувчиларнинг халқаро съезди ўтказилади. Съездда Европадаги ҳамма мамлакатларнинг 300 дан ортиқ машҳур ёзувчиси қатнашади.

✦ 3 мартда Япониядаги бир госпиталда 34 ёшли Мамору Ясухара лейкемия касаллигидан вафот этди. У, Қўшма Штатлар Хиросима шаҳрига атом бомбаси ташлаган куннинг эртасига бомбардимондан омон қолган кишиларга ёрдам бериш учун келиб, шунда радиациядан зарарланган эди.

✦ Теҳроннинг ишчилар кварталидаги бир уйнинг ертўласида сақланаётган мушаклар портлаб кетиши натижасида беш уй вайрон бўлди, 17 киши ўлди ва 10 киши яраланди. Ўлганлар орасида 6 та бола бор.

✦ Япония ҳарбий хизматчилари яқин фурсат ичида Қўшма Штатларга бориб, бошқариладиган снарядлардан фойдаланишни ўрганиб келади. (ТАСС).

Редактор **М. ҚОРИЕВ.**

ОЛИМЛАРНИНГ МАСЛАҲАТЛАРИ

БОҒ ВА ТОКЗОРЛАРДАГИ КЕЧИКТИРИБ БЎЛМАЙДИГАН ИШЛАР

Ўзбекистонда пахтачилик ва чорвачиликни ривожлантириш билан бир қаторда боғ ва токзорларнинг ҳосилдорлигини кескин суратда ошириш, боғ ва токзорларни кенгайтириш ҳамда ана шу йўл билан йил сайин олинаётган мева ва узум ҳосилини кўпайтириш керак. Етти йилликнинг тўртинчи йилида юқори ҳосил олишга эришмоқ учун ҳамма имкониятлар мавжуддир.

Бу йилги қиш шароити боғ ва токзорларда агротехника тадбирларини ўтказиш ҳамда янги боғ ва токзорлар барпо қилиш учун ғоят қулай келди. Ана шуни ҳисобга олиб ҳар бир қулай кунлардан унумли фойдаланиш лозим.

Шуни ҳисобга олиш керакки, кўчатларнинг эрта муддатда ўтқазилиши бир қанча афзалликларга эгадир, чунончи, ана шу даврда ерда кўп миқдорда нам тўпланади ва бу нам кўкламда кўчатларнинг тўла тутиб кетишини таъминлайди. Шу билан бир қаторда ана шу пайтда хўжаликларда бу ишлар учун етарли миқдорда бўш ишчи кучи бўлади.

Боғ ва токзорларни механизация билан ишлаш учун қулай бўлган йирик массивларда барпо қилиш керак. Шу билан бир қаторда республиканинг тегишли боғ-токзор зонаси учун тасдиқланган мева ва ток кўчатларини районлаштиришга қатъий риоя қилиш ва фақат энг яхши навли кўчатларни ўтқазиш лозим.

Боғ ва токзорлар барпо қилиш учун ер участкаларини махсус комиссия танлаб олиши керак. Бу комиссия айни бир массивда кейинги йилларда боғ-токзор майдонларни янада кенгайтиришни ҳисобга олган ҳолда кўчатлар ўтқазиладиган жойларни аниқлаб ва белгилаб чиқиши лозим. Бу тадбир кўчатларни парвариш қилишни енгиллаштиради, механизацияни кенг миқёсда қўлланиш, зараркунандалар ва касалликларга қарши муваффақиятли кураш олиб бориш имкониятини беради.

Боғ ва токзорлар барпо қилмоқ учун ер ости суви паст жойлашган юқори унумли ерларни ажратиш мақсадга мувофиқ бўлур эди. Шўрхок ерлардан олдин экин экиб, яхшилаб ювилгандан кейин ва зовурлар қазилгач, фойдаланиш мумкин. Ер ости сувлари икки метрдан юқори жойлашган ботқоқлик ерларда ҳам олдиндан қуритиш ишларини ўтказиш ва зовур шохобчаларини қуриш талаб қилинади. Тошлоқ ерларда боғ ва токзорлар барпо қилиш учун шағал қатламлари ер юзасидан 30-40 сантиметр пастда жойлашган ерлардан фойдаланиш мумкин.

Тоғ атрофидаги ва тоғли районларда, шунингдек баҳорикор ерларда боғ ва токзорлар ташкил этишга алоҳида эътибор бермоқ керак. Йиллик ёғингарчилик миқдори камида 450 миллиметрни ташкил этадиган районлар ер участкаларидан токзорлар барпо қилиш учун ва ёғингарчилик миқдори камида 600 миллиметрни ташкил этадиган ер участкаларидан боғлар барпо қилиш учун фойдаланиш мумкин.

Бу районларда боғ ва токзорлар барпо қилиш учун биринчи навбатда ерларни яхшилаб текислашни ва террасалар қилишни талаб этмайдиган қия массивларни ажратиш керак. Агар бундай майдонлар бўлмаса, жуда қиялик участкалардан фойдаланилади, қиялиги 10 даражадан ортиқ бўлган жойларда эса, албатта террасалар қилиш керак.

Кўчатни ўтқазиш олдидан ерни ишлаш, плуг ёрдамида 60 сантиметр чуқурликда ҳайдаш керак.

Баҳорикор ва шартли суғориладиган ерларда ҳам боғ ва токзорларни барпо қилиш олдидан ерларни чуқур қилиб ҳайдаш лозим. Бу иш олдидан мазкур участкалар яхшилаб текислаб чиқилиши ва катта тошлар териб ташланиши керак. Кўчат ўтқазилганидан кейин барпо бўлган боғ ва токзорларни яхшилаб қондириб суғориш зарур. Айни вақтда боғ ва токзорларда қулай микроиқлим шароитини вужудга келтириш мақсадида ихота дарахтзорлари, теракзор ва толзорлар барпо қилиш керак.

Янги кўчатлар ўтқазилиши билан айни бир вақтда ҳар бир гектар ерда кўчатлар қалинлигининг нормал бўлишига эришмоқ учун ўтган йилда ташкил этилган барча боғ ва токзорларни тўла равишда кўздан кечириб чиқиб, ундаги нуқсонларни тугатиш керак.

Колхоз ва совхозларнинг раҳбарлари фан ютуқларини ва илғор тажрибаларни, жумладан, боғ ва токзорларни механизация билан ишлаш ва кўчат ўтқазиш соҳасида эришилган ютуқларнинг кенг жорий қилинишига эришишлари лозим. Бунда Н. Клюцко ва Р. Р. Шредер номидаги институтда яратилган кўчат ўтқазиш машиналаридан, ЯН-1 маркали чуқурча кавлайдиган машинадан, эгатлар очишда ДТ-54 ва КД-35 тракторларига тиркаб ишлатиладиган КПУ-200А маркали ариқ қазийдиган универсал машиналардан фойдаланиш керак. Боғлардаги қатор ораларига: аввало гўнгга сероб бўлмаган хўжаликларда сидерат (Никольсон нўхоти) экишни кенг қўлланиш керак. Резавор-мева ва узумнинг совуққа чидамли, юқори ҳосилли ва аъло сифатли янги навларини кенг миқёсда ўтқазиш зарур.

Бу йил ҳам ёз даврида бир қанча областларда, шу жумладан Фарғона водисида ва республиканинг ғарби-жанубида сув кам бўлиши мумкин. Ана шуни ҳисобга олиб боғ ва токзорларга яхоб беришни кучайтириш зарур.

Кўклам-ёз даврида сув етишмайдиган районларда, шунингдек шартли суғориладиган боғ ва токзорлар бўлган районларда ерларга яхоб бериш, айниқса, фойдалидир.

Ерларга яхоб бериш йўли билан тупроқда нам запаси тўплаш дарахтларнинг ўсиш даврида суғориш сонини унчалик зарар етказмаган ҳолда камайтириш имконини беради, бу эса кам сувли йилларда айниқса муҳимдир. 1962 йилда ҳам шу каби ҳол рўй бериши мумкин.

Шартли суғориладиган ва баҳорикор ерлардаги боғ ва токзорларда табиий ёғин сувлардан, шунингдек шу жойлардаги оқава сувлардан тўла фойдаланиш зарур. Бунинг учун қияликнинг кўндаланг томонига қараб эгат олиб, тупроқни чуқур юмшатиш керак. Бундай эгатлар сувларнинг пастга оқиб кетишини тўхтатади ва тупроқнинг унумдор қатламини ювилиб кетишининг олдини олади. Эриган қор ва ёмғир сувларини сақлаб қолмоқ учун қатор ораларида бир биридан ораси 10-15 метр узоқликда ва 20-30 сантиметр баландликда тупроқ марзалар қилиш керак.

Дарахтларни буташ, янги боғларда эса дарахтларни тартибга солиш эрта кўклам даврида мевазор боғларида ўтказиладиган энг муҳим агротадбирдир.

Боғларда эрта кўкламда зараркунандалар ва хашаротларга қарши ишлашга, жумладан қалқон, тукли куя хашаротларига, данакли мева дарахтларининг барги орқасига ёпишиб олиб уни жингалак қилиб юборадиган қуртларга қарши дориворлар пуркашга ғоят жиддий эътибор бериш лозим.

Токзорларда токлар очилишига қадар поялар ўрнатиш ва мавжуд пояларни ҳамда бошқа хил тирговичларни ремонт қилиш зарур.

Мева дарахтлари танасидаги сувнинг ҳаракат қилишини тўхтатиб туриш, мева куртакларининг муддатдан олдин уйғонишининг олдини олиш, гуллашини тўхтатиб туриш мақсадида данакли мева боғларида дарахтларга суюқ оҳак пуркаш керак, бу тадбир мева дарахтларининг уйғонишини сусайтиришга ёрдам беради.

Ҳароратнинг кечаси ва кундузи ўзгариши зарарли таъсирининг олдини олиш мақсадида ҳамма мева дарахтлари танасининг пастки қисмини оқлаб қўйиш зарур.

Ҳамма хўжаликларда боғ ва токзорларни парвариш қилишнинг календар планларини ва технологик карталарини тузиб чиқиш, барча зарур тадбирларни ўз вақтида ва сифатли қилиб ўтказиш мақсадида ана шу вазифаларнинг бажарилишини қаттиқ ва системали суратда текшириб туриш лозим. Бу, 1962 йилда боғ ва токзорларнинг ҳосилдорлигини анча ошириш, олинаётган маҳсулотнинг таннархини камайтириш имконияти беради.

М. М. МИРЗАЕВ,
Р. Р. Шредер номидаги Боғдорчилик ва узумчилик институтининг директори, қишлоқ хўжалик фанлари кандидати.

В. В. КУЗНЕЦОВ,
Қишлоқ хўжалик фанлари кандидати.

Р. Г. БОРОЗДИН,
Р. Р. Шредер номидаги институт экономика бўлимининг мудири.

Телевизор

9 МАРТДА

Ўзбек тилида: 18.30 — **Тенгдошлар ижодидан** (ўқувчилар учун). 18.50 — **Телевизион янгиликлар.** 19.05 — **Шахсга сиғиниш оқибатларининг тугатилиши ва партияга қарши группанинг яксон этилишининг тарихий аҳамияти** (телевизион лекторий).

Рус тилида: 19.20 — **Бизнинг номзодлар** (ёшлар учун). 19.40 — **Телевизион янгиликлар.** 19.55 — **Ленин мукофотига тақдим этилган асарлар** циклидан эшиттириш. 20.15 — **Верди тароналари экранда.** 21.00 — **Фан ва техника** киножурнали.

Ўзбек тилида: 21.10 — Ҳамза Ҳакимзода Ниёзий. **Бурунги сайловлар** (телевизион постановка).

Театр

НАВОИЙ НОМЛИ ТЕАТРДА — 9/III да **Русалка,** 10/III да **Боғчасарой фонтани.**

ҲАМЗА НОМЛИ ТЕАТРДА— 9/III да **Фурқат,** 10/III да **Алишер Навоий** (500-марта).

МУҚИМИЙ НОМЛИ ТЕАТРДА — 10/III да **Равшан ва Зулхумор.**

Кино

Она-Ҳиндистон (1 ва 2-серия) — «ВАТАН», «ИСКРА», «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» (кундуз ва кечқурун), НАВОИЙ номли (эрталаб соат 11-40 минут ва кеч 5-40 минутда). «СПУТНИК» (1-залда, эрталаб 10, кундуз 1, 4, кеч 7 ва 10 да, 2-залда кундуз 12, 3, кеч 6 ва 9 да).

Художўй Иоанна она—«МИР» (кундуз соат 12, 4, кеч 8 ва 10 да).

У Ватанини ҳимоя қилади — «МИР» (эрталаб соат 10, кундуз 2 ва кеч 6 да). НАВОИЙ номли (кундуз ва кечқурун).

Дарахтлар улкан пайтда — «ЎЗБЕКИСТОН» (кундуз ва кечқурун).

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА

9, 10, 11-мартда

Я. Д. Бреслер раҳбарлигидаги лўлилар цирк труппаси ва РСФСР да хизмат кўрсатган артист **А. Симадо** раҳбарлигидаги дорбозларнинг

ХАЙРЛАШУВ ГАСТРОЛЛАРИ

Кеч соат 7 ярымда бошланади.

Билетлар сотилмоқда.

Турк-Қўрғон кўча, 2-проезд, 4-уйда турувчи **Солижон Собирович Орифбоевнинг** шу уйда турувчи Маҳфуза Ғофуровна Орифбоевадан ажралиш ҳақидаги иши Тошкент шаҳар, Киров район халқ судида кўрилади.

В. И. Ленин номидаги Тошкент Давлат университети юридик факультетининг деканати, партия ва жамоат ташкилотлари Жиноят ҳуқуқи кафедрасининг мудири доцент Ориф Расулевга унинг отаси

Расулжон ҲАКИМОВНИНГ

вафоти муносабати билан чуқур таъзия билдиради.

«ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ» («Ташкентская правда») — орган Ташкентского обкома и горкома Коммунистической партии Узбекистана, областного и городского Советов депутатов трудящихся.

Бизнинг адрес: Тошкент, «Правда Востока» кўчаси, 26-уй.

РЕДАКЦИЯ БЎЛИМЛАРИНИНГ ТЕЛЕФОНЛАРИ: Партия турмуши бўлими — 26232. Пропаганда ва совет қурилиши бўлими — 28761. Қишлоқ хўжалик ва маҳаллий ахборот бўлими — 29040. Адабиёт ва санъат, маданият, саноат ва транспорт бўлимлари — 33786, Секретариат — 34808, 31936. Хатлар бўлими—34048. Илғор тажрибаларни пропаганда қилиш штатсиз бўлими — 25888. Эълонлар бўлими — 28142. Коммутатор —26334, 33262, 30249, 30250, 30253.

«Қизил Ўзбекистон», «Правда Востока» ва «Ўзбекистони Сурх» бирлашган нашриётининг босмахонаси.

Р. 04890. Нашр. Г. — 1545.